

Adolygiad o Drefniadau Arolygu Ar y Cyd Estyn ac AGC

Arolygu addysg a gofal mewn lleoliadau a reoleiddir, heblaw ysgolion sy'n gymwys am gyllid ar gyfer addysg ran-amser.

Tabl Cynnwys

<u>ADRAN 1 – CYD-DESTUN</u>	<u>2</u>
<u>ADRAN 2 - METHODOLEG; LLYWIO'R ADOLYGIAD</u>	<u>3</u>
<u>ADRAN 3 - GWYBODAETH GYFFREDINOL O'R HOLIADURON A'R GRWPIAU FFOCWS</u>	<u>5</u>
<u>ADRAN 4 - TREFNIADAU AROLYGIAD AR Y CYD</u>	<u>8</u>
<u>ADRAN 4 - ARGYMHELLION; TREFNIADAU AROLYGU AR Y CYD</u>	<u>27</u>
<u>ADRAN 5 - THEMÂU AROLYGU</u>	<u>31</u>
<u>ADRAN 5 - ARGYMHELLION; THEMÂU AROLYGU.....</u>	<u>33</u>
<u>ADRAN 6 - BARNAU CRYNODOL</u>	<u>33</u>
<u>ADRAN 6 - ARGYMHELLION; BARNAU CRYNODOL</u>	<u>38</u>
<u>ADRAN 7 - YR ADRODDIAD</u>	<u>38</u>
<u>ADRAN 7 - ARGYMHELLION; YR ADRODDIAD</u>	<u>40</u>
<u>CASGLIAD</u>	<u>41</u>
<u>TROSOLWG O ARGYMHELLION.....</u>	<u>42</u>

Adolygiad o drefniadau arolygu ar y cyd Estyn ac AGC ar gyfer arolygu addysg a gofal mewn lleoliadau a reoleiddir, heblaw ysgolion sy'n gymwys am gyllid ar gyfer addysg ran-amser

Adran 1 – Cyd-destun

Yng Nghymru, mae'r rhan fwyaf o addysg cyn oedran ysgol gorfodol ar gyfer plant tair a phedair oed yn cael ei ddarparu mewn ysgolion lle disgwylir i blant ddysgu trwy chwarae yn unol â dull addysgeg Cwricwlwm i Gymru sy'n seiliedig ar dystiolaeth. Mae nifer sylweddol o leoedd addysg, sy'n darparu ar gyfer tua 10,000 o blant, yn cael eu darparu mewn lleoliadau gofal plant nas cynhelir, fel meithrinfeydd, canolfannau plant, gofal dydd a grwpiau chwarae; mae'r rhain yn cael eu hariannu gan yr awdurdod lleol (ALI). Mae tua 3,500 o leoliadau yng Nghymru, gyda thua 530 ohonynt yn lleoliadau nas cynhelir yn cael eu hariannu gan eu hawdurdod lleol i ddarparu addysg gynnar. Mae'r duedd yn dangos bod nifer y lleoliadau nas cynhelir yn gostwng yn y tymor hirach ond bod arwydd o gynnydd bach ar hyn o bryd. *Cyfeirnod: Gofal Plant AGC (Cymru)*

"Estyn yw swyddfa Prif Arolygydd Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru. Mae'n gorff y Goron, a sefydlwyd yn wreiddiol o dan Ddeddf Addysg 1992, sy'n annibynnol o Gynulliad Cenedlaethol Cymru ond sy'n derbyn ei gyllid gan y Cynulliad o dan Adran 104 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 1998. Mae Estyn yn rhoi cyngor cyffredinol ar faterion addysg a hyfforddiant i Lywodraeth Cymru ac, yn fwy penodol, mewn ymateb i gylch gorchwyl blynyddol. Yn y modd hwn, mae ei waith yn cyfrannu at godi safonau mewn addysg a dysgu gydol oes a datblygu a gweithredu polisi yng Nghymru." *(Estyn 2023)*

"Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC) yw'r rheoleiddiwr annibynnol ar ofal cymdeithasol a gofal plant yng Nghymru. Mae'n ymgymryd â swyddogaethau ar ran Gweinidogion Cymru i roi sicrwydd ar ansawdd a diogelwch gwasanaethau. AGC sy'n penderfynu pwy all ddarparu gwasanaethau a chymryd camau i sicrhau bod gwasanaethau o'r fath yn bodloni gofynion deddfwriaethol a rheoleiddiol. Mae'n arolygu gwasanaethau unigol ac mae hefyd yn cynnal adolygiadau cenedlaethol i gefnogi gwella gwasanaethau rheoledig a gwasanaethau cymdeithasol awdurdodau lleol." *(AGC 2023)*

Ers 2019, mae Estyn ac Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC) wedi cymryd rhan mewn rhaglen o arolygiadau ar y cyd o addysg a gofal mewn lleoliadau a reoleiddir, heblaw ysgolion sy'n gymwys am gyllid ar gyfer addysg ran-amser. Mae'r arolygiadau ar y cyd hyn yn gwerthuso'r gofal a ddarperir i bob plentyn hyd at ddeuddeg oed ac addysg plant tair a phedair oed nad ydynt yn derbyn addysg mewn lleoliad a gynhelir.

Wrth i'r rhaglen o arolygiadau ar y cyd agosáu at ei phen-blwydd yn bump oed, mae'n amserol adolygu ei effaith a'i heffeithiolrwydd. Mae'r Adolygiad yn rhoi cyfle i ymgysylltu â rhanddeiliaid i gael eu barn ar ei effeithiolrwydd fel y gellir cipio darlun cyfredol, a rhoi ystyriaeth ychwanegol i gynllunio ar gyfer datblygiadau gofynnol yn y dyfodol.

Mae'r Adolygiad yn canolbwyntio ar ofal ac addysg plant tair a phedair oed sy'n mynychu lleoliad nas cynhelir ar gyfer eu lle addysg.

Adran 2 - Methodoleg; Llywio'r Adolygiad

Cynhaliwyd y broses o gasglu gwybodaeth ar gyfer yr Adolygiad, a amlinellir isod, rhwng Ionawr 2024 a Mawrth 2024, gan bum ymchwilydd a gefnogwyd gan gyfieithydd proffesiynol ar gyfer y Gymraeg. Defnyddiwyd tystiolaeth a gafwyd o'r camau gweithredu yn yr Adolygiad ar gyfer cymharu a gwerthuso, ac i lunio argymhellion dilynol.

Cam 1: Trafodaethau Cwmpasu Cychwynnol

Mewn ymgynghoriad ag Estyn ac AGC cytunwyd ar gwmpas terfynol yr Adolygiad.

Cam 2: Ymchwil Desg a Pharatoi

Roedd sefydlu dealltwriaeth ddyfnach o bolisi a chyd-destun yn hanfodol er mwyn cyrraedd barn wybodus, wrthrychol gan nad yw arolygiadau ar y cyd gan Estyn ac AGC yn digwydd mewn gwactod, maent yn rhan o ddarlun cenedlaethol a gyfeirir gan bolisi a ffactorau allanol eraill.

Roedd Ymchwil Desg yn cynnwys, ond nid oedd yn gyfyngedig i:

- Fframwaith Ansawdd ar gyfer Chwarae, Dysgu a Gofal Plentynod Cynnar yng Nghymru
- Cynllun Strategol Arolygiaeth Gofal Cymru 2020–2025
- Cynllun Blynyddol Estyn 2022-23
- Llawlyfr canllawiau ar gyfer arolygu addysg a gofal mewn lleoliadau a reoleiddir, heblaw ysgolion sy'n gymwys am gyllid ar gyfer addysg ran-amser
- Data gan StatsCymru a Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru (WIMD)
- Mesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010
- Gorchymyn Eithriadau Gwarchod Plant a Gofal Dydd (Cymru) 2010
- Safonau Gofynnol Cenedlaethol ar gyfer Gofal Plant a Reoleiddir
- Cwricwlwm i Gymru, gan gynnwys y Cwricwlwm ar gyfer Lleoliadau a Ariennir nas cynhelir yng Nghymru
- Ysgolion Bro
- Ymchwil gan sefydliadau eraill fel yr OECD i gyd-destunoli a chymharu arolygiadau yng Nghymru â'r rhai o systemau cenedlaethol eraill.

Cam 3: Adolygiad o ganfyddiadau arolygon mewnol Estyn ac AGC o aelodau staff

Derbyniwyd 32 holiadur gan Estyn ac AGC.

- Archwiliwyd a gwerthuswyd negeseuon/dulliau/themâu cyfredol o safbwyntiau'r ddau gorff arolygu.
- Dadansoddiad o ymatebion o'r arolwg arolygiaeth fewnol, Estyn ac Arolygiaeth Gofal Cymru (AGC) a chymharu'r rhain â'r ymatebion a gasglwyd o'r arolygon rhanddeiliaid eraill; Awdurdodau Lleol, Person Cofrestredig (RI), Ymarferwyr, Sefydliadau Ymbarél (Umborgs) a Rhieni a Gofalwyr.

Cam 4: Adolygiad o ganfyddiadau yn seiliedig ar drafodaethau rhwng yr arolygiaeth a swyddogion polisi Llywodraeth Cymru

- Adolygwyd gwybodaeth sy'n ymwneud â dealltwriaeth broffesiynol gyfredol o arolygiad o safbwynt polisi.
- Archwiliwyd polisi cyfredol ar gyfer arolygu a sut mae hyn yn berthnasol i gyfeiriad polisi a dyheadau ar gyfer y blynyddoedd cynnar yng Nghymru yn y dyfodol, yn benodol y sector nas cynhelir.
- Ystyriwyd elfennau strategol a gweithredol arolygu ac a ydynt yn gweithio'n dda ac yn addas i'r diben, neu a ddylid ystyried arloesi/newid o ystyried gweithredu Cwricwlwm i Gymru (CiG), Addysg a Gofal Plentynod Cynnar (Mai 2019) (AGPC) a Chwarae, Dysgu a Gofal Plentynod Cynnar (Mehefin 2023) (ChDGPC).

Cam 5: Cyswllt Teulu - Holiadur Rhieni/Gofalwyr

Derbyniwyd 43 o holiaduron gan rieni a gofalwyr.

Casglwyd barn drwy holiadur ar-lein gan rieni/gofalwyr am y broses arolygu ar y cyd gan gyfeirio at eu hanghenion/dewisiadau mewn perthynas ag arolygiadau ar y cyd yn y Sector nas Cynhelir.

Cam 6: Darparwyr a'u Cynrychiolwyr, ac Awdurdodau Lleol - Holiaduron a Grwpiau Ffocws

Derbyniwyd 67 o holiaduron gan ddarparwyr a'u cynrychiolwyr ac awdurdodau lleol.

Daeth 48 o gyfranogwyr i'r cyfarfodydd grŵp ffocws.

Nod y rhan hon o'r Adolygiad oedd casglu barn drwy holiadur a chyfres o grwpiau ffocws ar gyfer darparwyr a'u cynrychiolwyr, ac awdurdodau lleol mewn perthynas ag arolygiadau ar y cyd i archwilio:

- Eu profiad o'r prosesau a'r trefniadau presennol, a sut mae hyn yn gwella/rhwystro arfer a diogelwch.
- Eu barn ar ddatblygiadau ar gyfer arolygu y gallai fod eu hangen yng ngoleuni ChDGPC, AGPC a CiG.
- Beth fyddai'n ddefnyddiol i ddarparwyr a'u cynrychiolwyr, ac Awdurdodau Lleol cyn, yn ystod ac ar ôl arolygiad.
- Os/sut mae arolygu yn effeithio ar eu hiechyd meddwl a'u lles - cyn, yn ystod ac ar ôl arolygiad.
- Syniadau ar gyfer eiriolaeth i ddarparwyr a'u cynrychiolwyr cyn, yn ystod ac ar ôl arolygiad (neu ddim o gwbl) ac a oes gan y Sefydliadau Ymbarél a'r Awdurdodau Lleol neu eraill ran i'w chwarae yn hyn.
- Beth fyddai'n cael ei ystyried yn broses a threfniadau arolygu 'Safon Aur'.
- Yr hyn y maent yn ei werthfawrogi ar hyn o bryd ac yr hoffent ei weld mewn perthynas â'r arolygiaeth yn y dyfodol.

Cam 7: Grwpiau Ffocws - Yr Arolygwyr

Daeth 20 o gyfranogwyr i'r cyfarfodydd grŵp ffocws.

Pwrpas y Grŵp Ffocws ar gyfer yr Arolygwyr:

- I rannu gyda'i gilydd, gwybodaeth am arolygu a gasglwyd hyd yma gan holiaduron y darparwr/cynrychiolydd/awdurdodau lleol a'i arwyddocâd.
- I egluro/archwilio ymhellach y materion sy'n dod i'r amlwg hyd yn hyn e.e. addysgol, seiliedig ar ofal, logistaidd, gweithredol, adnoddau, iechyd meddwl ac effaith ar safonau.
- I archwilio a nodi camau nesaf strategol penodol a chyffredinol posibl ar gyfer yr arolygiaeth o ran eu gwaith yn y lleoliadau nas cynhelir yn unol â chyfeiriad polisi.
- I nodi ac ystyried argymhellion ar gyfer dulliau gweithredu ar gyfer arolygiadau ar y cyd yn y dyfodol.

Adran 3 - Gwybodaeth Gyffredinol o'r Holiaduron a'r Grwpiau Ffocws

Mae'r siartiau a'r canrannau isod yn adlewyrchu'r ymatebion a gasglwyd drwy'r holiaduron, ac nid gweithlu cyfan Cymru (y gweithlu yw'r Sector Nas Cynhelir, Sefydliadau Ymbarél ac Awdurdodau Lleol), na chyfanswm aelodaeth y ddau gorff arolygu.

Mae pawb sy'n rhan o'r Adolygiad yn deall yr angen am broses arolygu gadarn a gwrthrychol sy'n rhoi anghenion plant yn gyntaf.

Roedd yr holiaduron ar-lein ar gyfer Rhieni/Gofalwyr, Awdurdodau Lleol a Sefydliadau Ymbarél a Phobl ac Ymarferwyr Cofrestredig yn ennyn 7% o'r ymatebion drwy gyfrwng y Gymraeg a 93% o'r ymatebion yn Saesneg. Derbyniwyd 72% o'r ymatebion gan arolygwyr drwy gyfrwng y Saesneg a derbyniwyd 28% o'r ymatebion yn Gymraeg.

Mae'r math o ardal o leoliadau Sector nas Cynhelir yn gymysg o ystyried natur ddaearyddol Cymru, gyda phob math o ardal gyda'i heriau dangosol, er enghraifft, gwasanaethau yn anodd eu cyrraedd os yw lleoliad mewn lleoliad gwledig, neu fannau gwyrdd yn anoddach cael mynediad atynt os yw lleoliad mewn lleoliad trefol. Mae'r ffactorau hyn fel arfer yn cael eu hystyried yn ystod arolygiad ar y cyd. Mae'r ymatebion o'r holiaduron yn nodi bod:

- 32% o'r gweithlu yn gweithio mewn/cefnogi lleoliadau mewn lleoliadau gwledig.
- 38% o'r gweithlu yn gweithio mewn/cefnogi lleoliadau mewn lleoliadau trefol.
- 30% o'r gweithlu'n gweithio mewn/cefnogi lleoliadau mewn lleoliadau gwledig a threfol.

Mae gan 74% o'r gweithlu brofiad uniongyrchol o arolygiadau ar y cyd o'u cyflogaeth bresennol neu o brofiad blaenorol a nododd 26% o'r ymatebwyr nad oedd ganddynt unrhyw brofiad uniongyrchol o arolygiad ar y cyd.

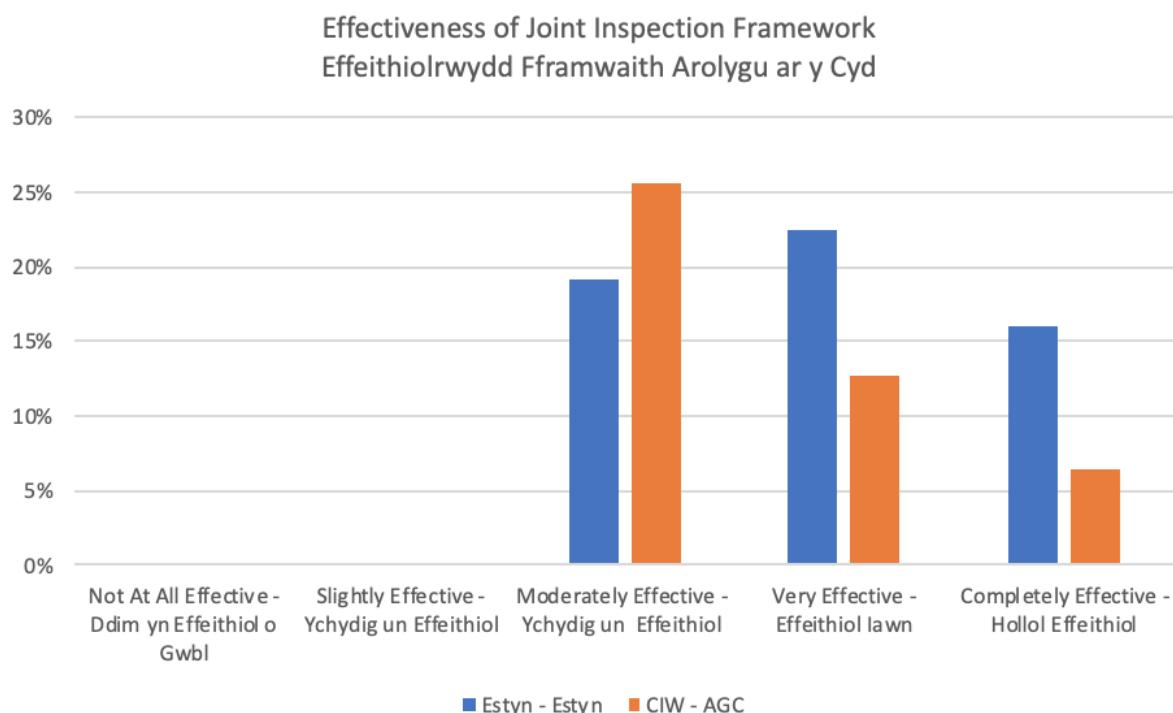
Effeithiolrwydd y Fframwaith

Mae ymatebion gan yr arolygwyr yn nodi ystod o safbwyntiau ar effeithiolrwydd y fframwaith arolygu ar y cyd cyfredol. Mae tua 60% o'r ymatebwyr o'r ddau sefydliad arolygu yn teimlo ei fod naill ai'n effeithiol iawn neu'n gwbl effeithiol, ac mae 40% o'r farn bod y fframwaith yn gymharol effeithiol. O ystyried y newidiadau i'r cwricwlwm sydd wedi digwydd ers cyflwyno'r fframwaith arolygu ar y cyd yn 2019, ac er bod canfyddiad cadarnhaol cyffredinol, mae'r ymatebion yn dangos y byddai'n ddefnyddiol archwilio sut y gellid datblygu'r fframwaith neu ei adnewyddu er mwyn adlewyrchu CiG yn well yn y dyfodol.

"Mae'r broses yn llawer gwell i'r lleoliad gan ei fod yn lleihau nifer yr arolygiadau maen nhw'n eu derbyn - mae arweinwyr hefyd yn deall sut mae'r ddau arolygiaeth yn gweithio gyda'i gilydd ac yn osgoi negeseuon cymysg." Arolygydd AGC.

"Mae arolygiadau ar y cyd wedi caniatáu gwerthusiad mwy cynhwysfawr o leoliadau, gan ystyried addysg a gofal. Rwy'n credu ei fod wedi helpu i sicrhau bod y broses arolygu yn cyfleu darlun mwy cydlynol o ansawdd cyffredinol y gofal a'r addysg a ddarparwyd." Arolygydd Estyn.

"Mae cael arolygwyr o Estyn ac AGC yn cydweithio yn galluogi'r arolygwyr i rannu a thrafod arsylwadau a thystiolaeth arolygu arall i gael golwg gyfan ar y lleoliad." Arweinydd lleoliad.

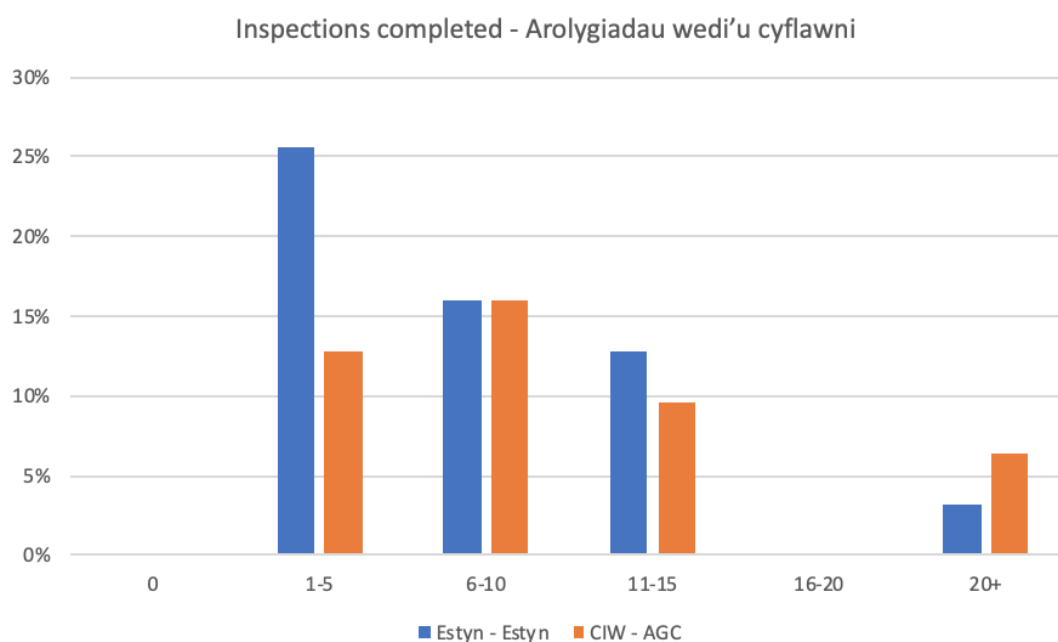
Er nad yw'r fframwaith arolygu ar y cyd presennol yn uno dau a oedd eisoes yn bodoli, mae goblygiadau rheoleiddiol penodol a deddfwriaethol arwyddocaol ar bob arolygiaeth. Mae elfennau penodol a meini prawf penodol o hyd o fewn y fframwaith y mae pob sefydliad (Estyn ac AGC) yn gyfrifol amdano, felly cynhelir arolygiadau gan arolygwyr o bob sefydliad.

O safbwynt ymarferwyr ac arweinwyr lleoliadau, am y rhesymau a amlinellir uchod, nid yw bob amser yn teimlo nac yn ymddangos bod arolygwyr yn gwerthuso lleoliad o safbwynt a rennir. Y cyfeiriad polisi yng Nghymru ar gyfer plentyndod cynnar, a sefydlwyd gyntaf drwy AGPC ac yna ei ddisodli gan ChDGPC, yw integreiddio ac alinio gofal ac addysg. Mae'r profiadau a adroddwyd amdanynt gan rai arweinwyr lleoliadau braidd yn groes i fwriad a llunio presennol y fframwaith arolygu ar y cyd.

Mae arolygwyr hefyd yn nodi yn y sylwebaeth pa mor bwysig yw hi i arolygwyr weithio fel tîm i fod yn wirioneddol effeithiol a bod gan bob sefydliad gyfrifoldebau penodol. Gall hyn arwain at anghydbwysedd a gwahanu tasgau o fewn y broses arolygu.

Mewn theori, mae'r fethodoleg arolygu ar y cyd gyfredol yn adlewyrchu ac yn dibynnu ar arolygwyr o AGC ac Estyn yn rhannu a dosbarthu cyfrifoldebau ar draws yr arolygiad yn seiliedig ar y themâu allweddol y cytunwyd arnynt i'w harchwilio. Canfyddiad arweinwyr lleoliadau, Sefydliadau Ymbarél ac Allau yw y dylai'r fframwaith presennol uno cyfrifoldebau'r ddau sefydliad ac felly dylai pob arolygydd allu gwneud sylwadau ar bob agwedd o'r fframwaith. Yn ymarferol, mae arloesi tuag at ddull di-dor fel hyn, lle caiff themâu cyffredin eu gwerthuso ar y cyd, waeth o ba sefydliad y mae'r arolygwyr yn dod, heb ei gynllunio eto na'i gyflawni'n llawn. Ar adegau, mae'r broses arolygu ar y cyd gyfredol yn arwain at leoliadau sy'n profi arolygiad sy'n cynnwys dwy ran ar yr un pryd â blaenoriaethau cystadleuol. Y cwestiwn i'w archwilio'n llawn yw a yw'n bryd i ddiogelu'r broses arolygu ar gyfer plentyndod cynnar yn y dyfodol drwy ddatblygu fframwaith sy'n cyd-fynd yn agosach â chyfeiriad polisi Cymru yn y dyfodol. Bydd y dystiolaeth a gesglir fel rhan o'r Adolygiad hwn yn cynnig pwyntiau i ystyried wrth wneud penderfyniadau yn y tymor hirach.

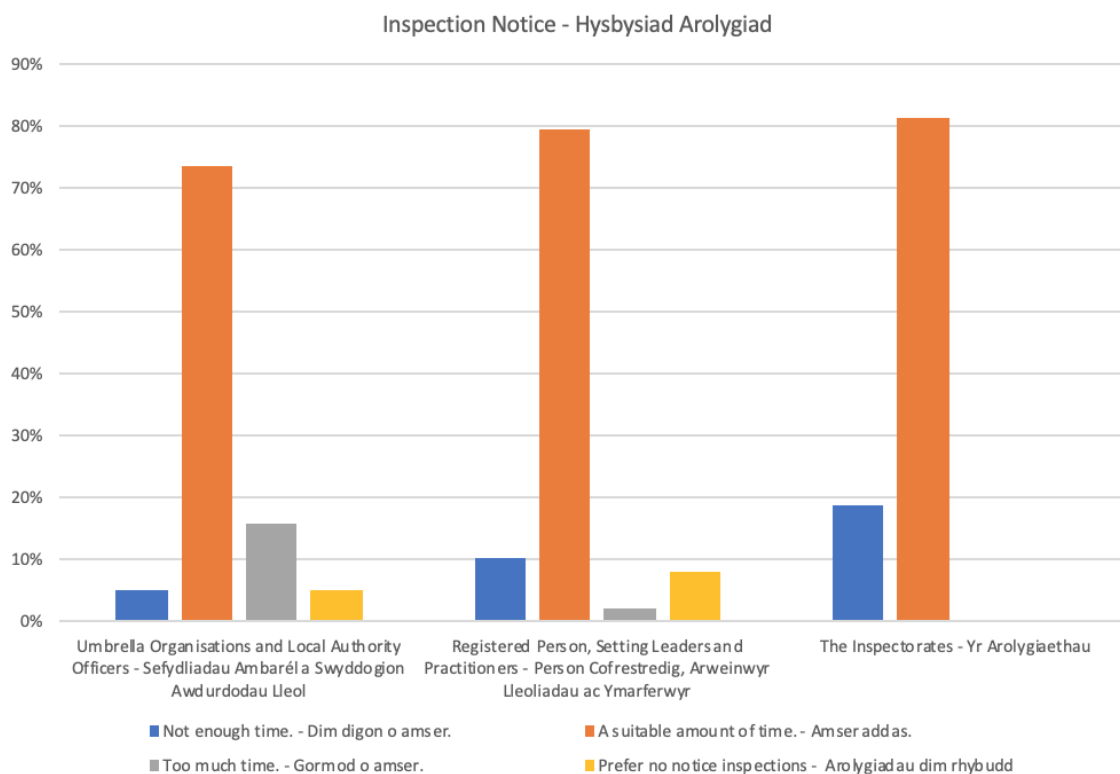
O fewn y sector nas cynhelir, amlinellir nifer yr arolygiadau ar y cyd a gynhaliwyd gan aelodau'r ddau gorff arolygu yn y siart isod sy'n nodi ystod o brofiad sy'n rhoi sicrwydd i'r cyhoedd.

Adran 4 - Trefniadau Arolygiad ar y Cyd

Cyfnod Rhybudd Arolygiad ar y Cyd

Ar hyn o bryd rhoddir rhybudd o ddeg diwrnod i leoliadau cyn yr arolygiad ar y cyd. Roedd y rhan fwyaf o randdeiliaid proffesiynol (70%+) yn teimlo bod hon yn amserlen briodol gyda dim ond ychydig o arwyddion mewn sylwadau bod 'archwiliadau dim rhybudd' yn well.

Mae sampl o sylwadau ar y cyfnod rhybudd wedi'u cynnwys isod:

"Mae rhan ohonaf yn teimlo y byddai *"dim rhybudd"* o arolygiadau yn well gan y byddech wedyn yn cael darlun gonest ac ni fyddai gan staff amser i ofidio a chynhyrfu. Ar yr un pryd, os yw aelodau allweddol o staff ar hyfforddiant neu os oes ganddynt rywbeth allan o'r cyffredin wedi'i gynllunio, ni fyddai hyn yn rhoi gwir adlewyrchiad chwaith."

"Mae'r sefyllfa bresennol yn rhoi cydbwysedd da. Mae'n rhoi'r cyfle i leoliadau baratoi a lanlwytho dogfennau angenrheidiol heb achosi gormod o straen a gosod y baich o orfod uwchlwytho'r holl bolisiau"

"Teimlir bod 10 diwrnod [o rybudd] yn rhy hir ac yn rhoi cyfle i'r lleoliad newid eu harfer a'u hamgylchedd dros dro. Byddai llai o rybudd yn debygol o roi mewnwelediad mwy cywir i'r lleoliad."

"Rwy'n credu bod angen gwerthfawrogi bod lleoliadau'n brysur ac nad oes gan leoliadau llai adnoddau staff mawr i gael yr holl ddogfennau yn barod mewn cyfnod mor fyr. Weithiau gall lleoliad gynnwys un rheolwr a fyddai'n gorfod, nid yn unig darparu'r holl ddogfennau hyn, ond yn dal i ddelio â rhedeg y gwasanaeth o ddydd i ddydd."

Er na ofynnwyd y cwestiwn o 10 diwrnod o rybudd o arolygiad ar y cyd **yn uniongyrchol i rieni/gofalwyr**, nododd nifer ohonynt yn eu sylwebaeth mai eu dewis fyddai 'arolygiadau dim rhybudd'.

Roedd sampl o sylwadau gan rieni a gofalwyr yn cynnwys:

"Mae cyhoeddi ymlaen llaw yn rhoi argraff ffug o realiti. Gall lleoliadau sicrhau bod ganddynt staffio digonol, gweithgareddau addas, a mesurau eraill i wneud y gorau o'u sgôr. Bydd ymweliadau annisgwyl bob amser yn rhoi'r asesiad gorau."

"Sylwais fod mwy o weithgareddau cyffrous yn digwydd yn ystod yr arolygiad. Rwy'n credu bod hyn oherwydd eu bod eisiau rhoi argraff dda a rhoi amser ychwanegol i mewn gan eu bod yn gwybod bod arolygwyr yn dod."

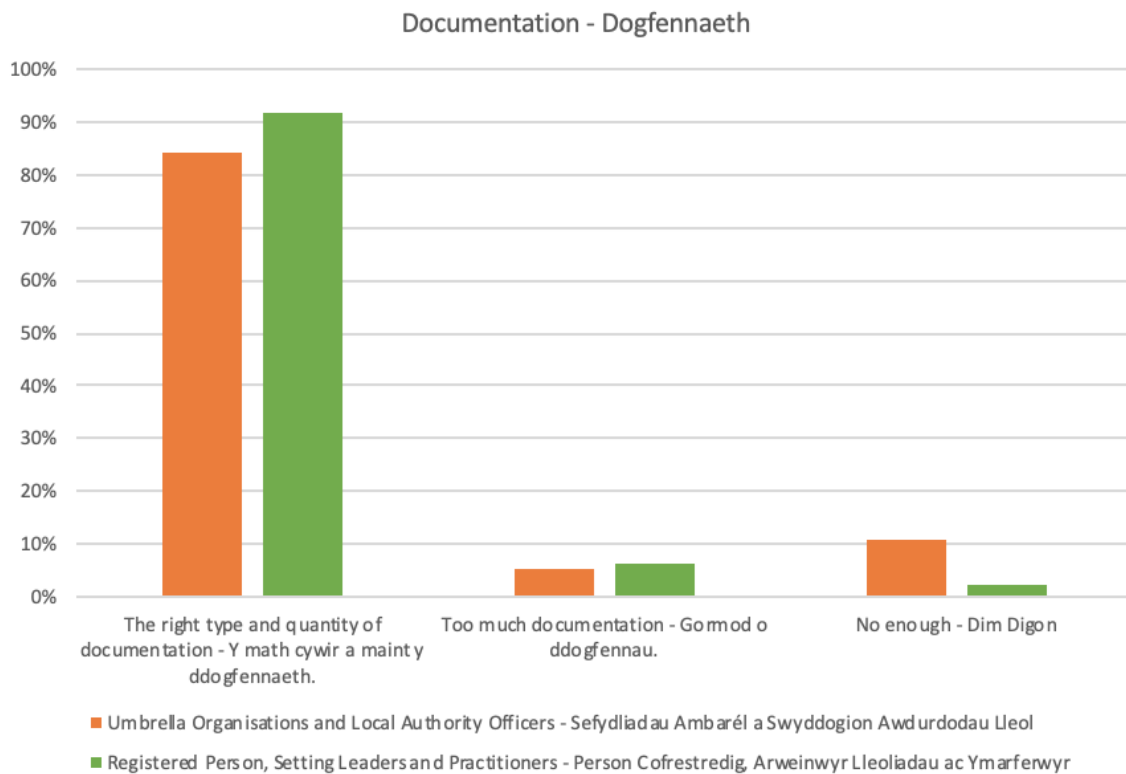
Fel rhan o'r broses arolygu, mae'r llythyr rhybudd gan Estyn yn datgan bod barn yr ALL o'r lleoliad yn cael ei werthfawrogi a bod adroddiad byr yn crynhoi barn yr ALL ar ansawdd yr addysg a ddarperir yn y lleoliad, ynghyd ag unrhyw wybodaeth bwysig am gyd-destun y lleoliad, yn cael ei groesawu. Darperir templed syml gan Estyn at y diben hwn ar gyfer Awdurdodau Lleol sy'n dymuno ei ddefnyddio.

Mewn ymateb i'r gofyniad uchod, yn ystod y cyfnod rhybudd o ddeg diwrnod, y dull a ddefnyddir mewn rhai awdurdodau lleol yw bod Athrawon Ymgynghorol Blynnyddoedd Cynnar (AYBC) yn darparu adroddiad am y lleoliad y mae'n rhaid ei wirio a sicrhau ansawdd cyn ei gyflwyno i'r ddau gorff arolygu. Mae'r trefniadau rhanbarthol o amgylch y dasg hon wedi'u sefydlu'n lleol ac yn amrywio ledled Cymru. Lle mai ysgrifennu adroddiad llawn yw disgwyliad yr ALL, mae'n dro tynn iawn a gall effeithio ar lwyth gwaith, gan wrthbwysio blaenoriaethau hanfodol eraill ar gyfer Athrawon Ymgynghorol Blynnyddoedd Cynnar. Mae hyn yn gwaethgu os oes mwy nag un lleoliad mewn awdurdod lleol yn cael ei arolygu yn y cyfnod hwnnw. Cynigiwyd bod naratif byr yn cael ei ddarparu ar y cyd â thrafodaeth ffôn neu gyfarfod Teams gyda'r arolygydd arweiniol.

Gan ystyried yr holl sylwadau ac ymatebion, ar y cyfan ystyrir bod 10 diwrnod o rybudd arolygu yn faint rhesymol o amser. Gallai fod cafeat o 'amgylchiadau eithriadol' o fewn y fframwaith lle gallai'r cyrff arolygu roi dau neu dri diwrnod ychwanegol o rybudd. Mae enghreifftiau o amgylchiadau eithriadol a amlinellwyd yn ystod yr Adolygiad yn cynnwys profedigaeth, salwch neu sefyllfaoedd annisgwyl gydag adeilad y lleoliad (megis llifogydd/ailosod), neu adleoli lleoliad dros dro. Byddai hyn yn ychwanegiad i'w groesawu i'r trefniadau presennol.

Dogfennaeth sy'n ffurfio rhan o'r Paratoi ar gyfer y Broses Arolygu ar y Cyd (gan gynnwys defnyddio'r YAR)

Cyn yr arolygiad ar y cyd, mae arweinydd y lleoliad yn uwchlwytho dogfennaeth i'r Ystafell Arolygu Rhithwir (YAR). Ystyrir mai hwn yw'r math a maint cywir o ddogfennaeth o safbwynt yr Awdurdod Lleol a Sefydliadau Ymbarél (>80%), ac o'r Person Cofrestredig ac arweinwyr lleoliad (>90%).

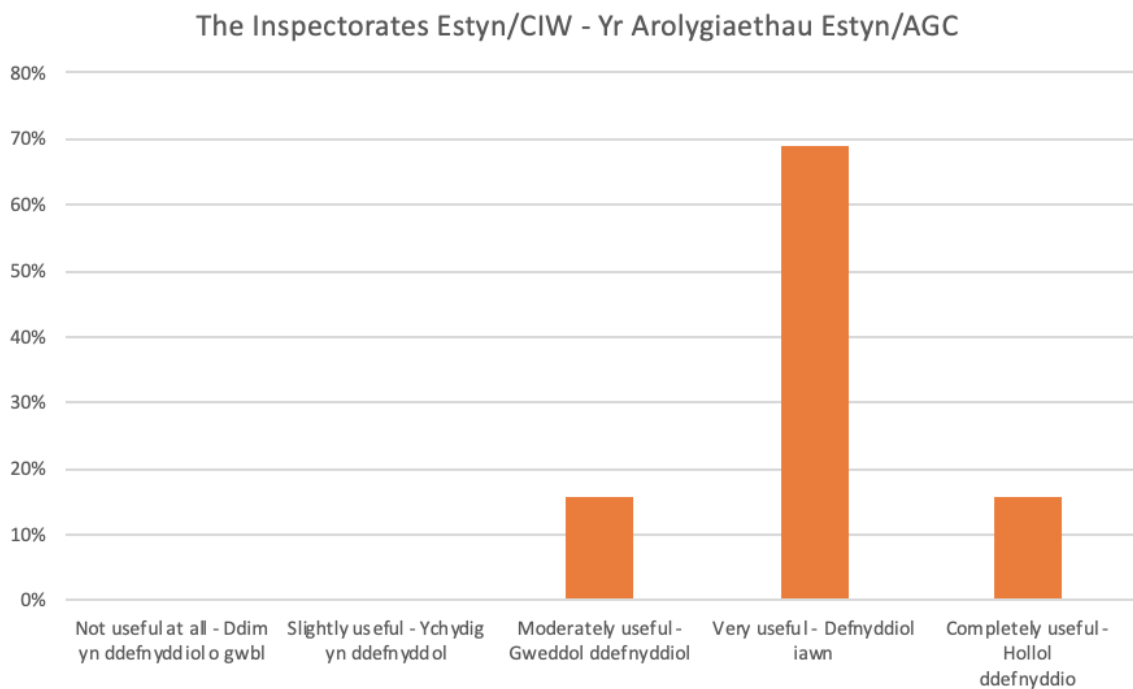
"Fe wnaethon ni uwchlwytho'r holl ddogfennau rhestredig i'r YAR, yna gofynnwyd i ni gyflwyno asesiadau risg hefyd er nad oedd y rhain wedi'u rhestru ar y rhestr wreiddiol o ddogfennau."

"Roeddem o'r farn bod faint o ddogfennau a lanlwythwyd yn iawn, gan y byddent yn rhoi trosolwg da o'n lleoliad i'r tîm arolygu cyn yr archwiliad."

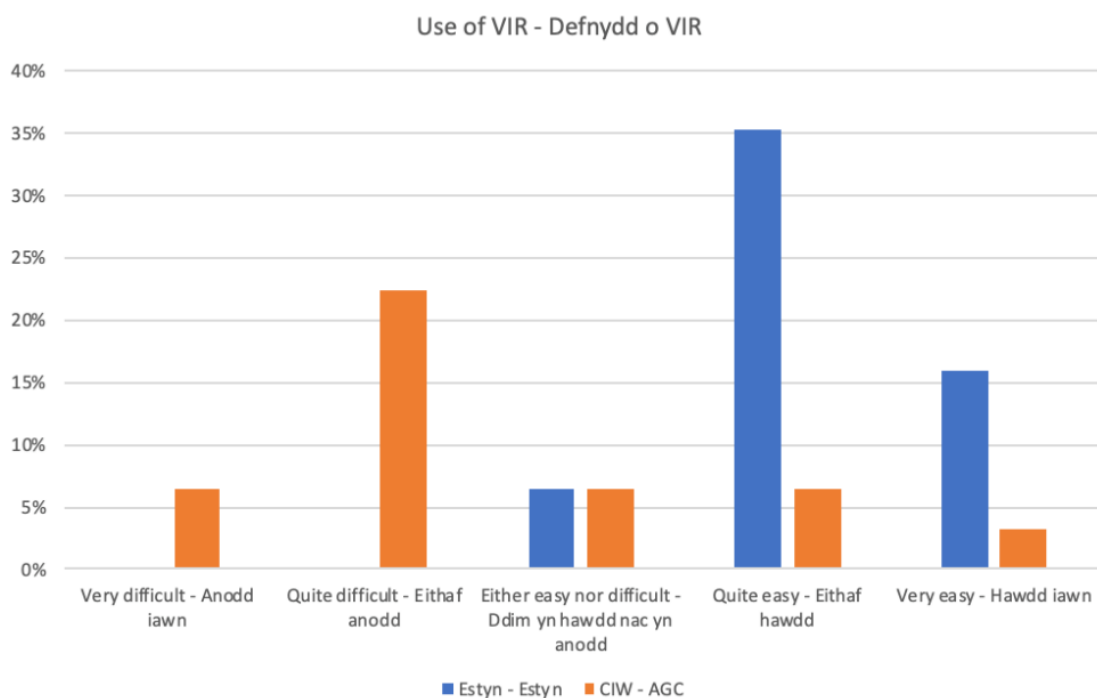
"Dyma'r maint cywir o ddogfennaeth i'w lanlwytho i'r YAR ar gyfer y lleoliad ac mae'n rhoi trosolwg digonol i'r arolygydd cyn dyddiad yr arolygu."

Adroddodd Awdurdodau Lleol y byddai'n fuddiol agor y YAR cyn i'r Cydlynnydd Arolygu gysylltu â'r lleoliad, er mwyn sicrhau ei fod yn barod i'w ddefnyddio cyn gynted ag y cyhoeddir hysbysiad archwilio.

Mae'r wybodaeth o leoliadau yn cael ei derbyn gan yr arolygwyr drwy Ystafell Arolygu Rithwir, ac roedd 85% o'r ymatebion gan y ddau gorff arolygu yn nodi bod y wybodaeth a dderbyniwyd ymlaen llaw yn "ddefnyddiol iawn" neu'n "gwbl ddefnyddiol".

Mae rhwyddineb defnyddio'r Ystafell Arolygu Rithwir yn cael ei weld yn wahanol gan y ddau gorff arolygu gyda thîm Estyn yn ei chael hi'n haws ei defnyddio a'i lywio na chydweithwyr yn AGC.

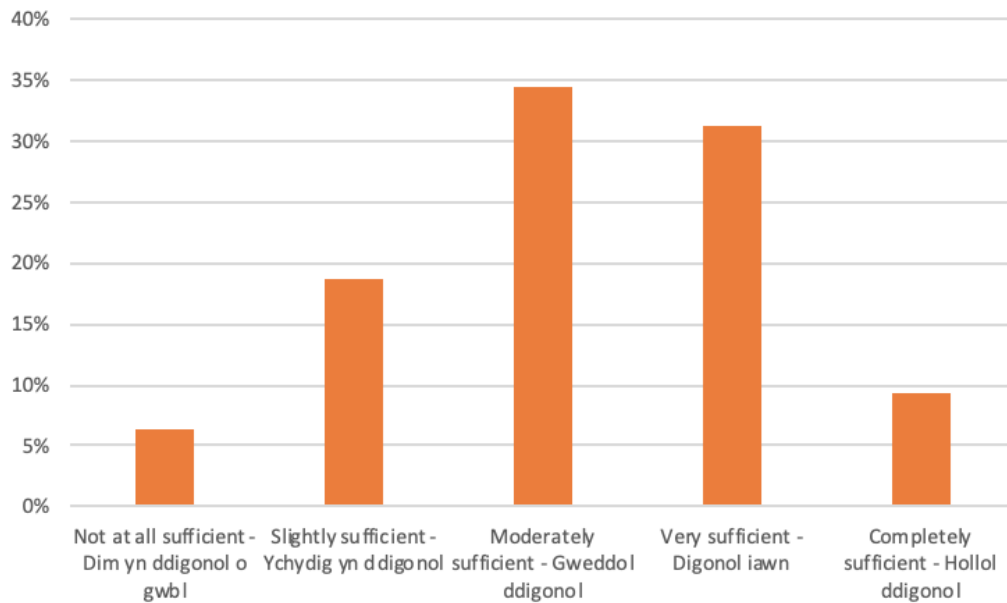

Un rheswm a gyflwynwyd am y gwahaniaeth hwn yw bod yr YAR yn cael ei gynnal gan un corff arolygu (Estyn) ac mae cydweithwyr o'r llall (AGC) yn defnyddio rhyngwyneb meddalwedd y tu allan i'w hamgylchedd technoleg arferol. Mae'n achosi rhywfaint o rwystredigaeth a gwastraffu amser i gydweithwyr yn AGC. Byddai ailedrych ar ymarferoldeb a tasgau'r ysgrifenyddwr cōd i wneud y cysylltiad rhwng y pecynnau meddalwedd yn fwy unedig yn fuddsoddiad da o adnoddau. Byddai elfen o hyfforddiant yn y feddalwedd ar gyfer arolygwyr ar anwythiad, neu fel gloywi parhaus/mopio i fyny, yn fantais i'w groesawu i'r timau arolygu.

O safbwynt Athrawon Ymgynghorol y Blynnyddoedd Cynnar, byddai caniatáu iddynt gael mynediad i'r YAR ar gyfer y lleoliad sy'n cael ei archwilio yn lleihau llwyth gwaith a dyblygu tasgau. Ar adegau, gofynnwyd cwestiynau i Athrawon Ymgynghorol Blynnyddoedd Cynnar am arfer lleoliad ac nid ydynt wedi cael mynediad at y wybodaeth sy'n angenrheidiol i ymateb yn gywir ac yn hyderus. Yna maent wedi gofyn i'r lleoliad yn uniongyrchol ac mae rhwystredigaeth yn cynyddu gan y gallai hyn wedi cael ei gynnwys yn yr uwchlwytho i'r YAR. Gwerthfawrogir y gallai Rheoliadau Diogleu Data Cyffredinol atal Athrawon Ymgynghorol Blynnyddoedd Cynnar rhag cael mynediad llawn at wybodaeth, ond byddai'n ddefnyddiol ar lefel genedlaethol i archwilio datblygiad trefniadau/cytundebau ychwanegol a allai alluogi hyn. Mae lefelau mynediad amrywiol i systemau meddalwedd yn bosibl a byddai'n werth eu hystyried yn yr achos hwn.

Roedd barn fwy cymysg ynghylch faint o amser oedd ei angen i gasglu ac adolygu'r dystiolaeth cyn arolygiad ar y cyd o safbwynt Estyn ac AGC. Gan fod rhywfaint o dystiolaeth hefyd yn cael ei chasglu a'i hadolygu tra yn y lleoliad, datgelodd trafodaethau'r grŵp ffocws fod y mwyafrif o arolygwyr yn ei chael hi'n anodd casglu'r holl dystiolaeth sydd ei hangen yn yr amser penodedig presennol. Byddai arolygwyr yn croesawu mwy o amser i sicrhau bod digon o dystiolaeth yn cael ei chasglu pan yn y lleoliad. Gellid ychwanegu hanner diwrnod fel y gallai arolygwyr gasglu'r holl dystiolaeth yr oedd ei hangen, yn enwedig mewn lleoliadau mwy lle cynigiwyd gofal dydd llawn. Nodir barn yr arolygwyr yn y siart isod.

Sufficient Time for Collecting Evidence
Amser Digonol ar gyfer Casglu Tystiolaeth

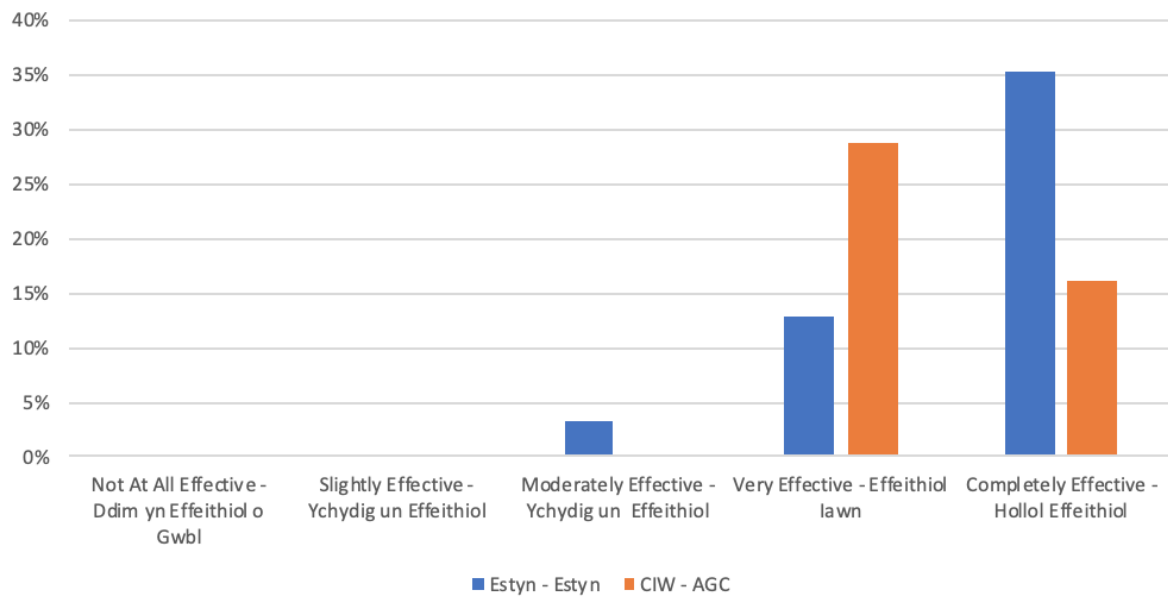
O drafodaethau o fewn y grwpiau ffocws, byddai arweinwyr lleoliadau yn croesawu cyfle i uwchlwytho mwy o wybodaeth i'r YAR cyn yr arolygiad neu gael amser penodol i rannu dogfennaeth yn ystod yr arolygiad. Byddai hyn yn sicrhau na chollir unrhyw dystiolaeth ac yn caniatáu i leoliad gyfeirio arolygwyr at arfer da. Byddai arweinwyr lleoliad hefyd yn croesawu cyfle i esbonio eu dogfennaeth cyn dechrau'r arolygiad. Byddai arweinwyr lleoliad yn ei chael hi'n ddefnyddiol cwrdd ag arolygwyr cyn Diwrnod 1 er mwyn egluro cyd-destun y lleoliad ac amlinellu unrhyw faterion, gellid gwneud hyn yn rhithiol neu'n bersonol.

Fel rhan o drafodaeth ehangach, gofynnwyd gan rai arweinwyr lleoliad am eglurder ynghylch pwy sy'n ysgrifennu'r adroddiadau am y lleoliad cyn eu harolygu sy'n cael eu huwchlwytho i'r YAR. Mae dryswch ynghylch a gafodd dau adroddiad eu hysgrifennu - un gan Athro Ymgynghorol Blynnyddoedd Cynnar ar gyfer Estyn ac un gan gynrychiolydd o'r ALI i ddiwallu anghenion AGC. Gellid cyfleu eglurhad yn well i leoliadau ar y dull cyffredin a ddisgwyllir gan Awdurdodau Lleol ar lefel leol. Er bod hyn yn broblem ar lefel awdurdod lleol, mae ganddo gysylltiad agos â phrofiad cyffredinol arweinwyr lleoliad yn ystod y broses arolygu ac felly mae'n werth ei ystyried.

Cydweithio a Dogfennaeth

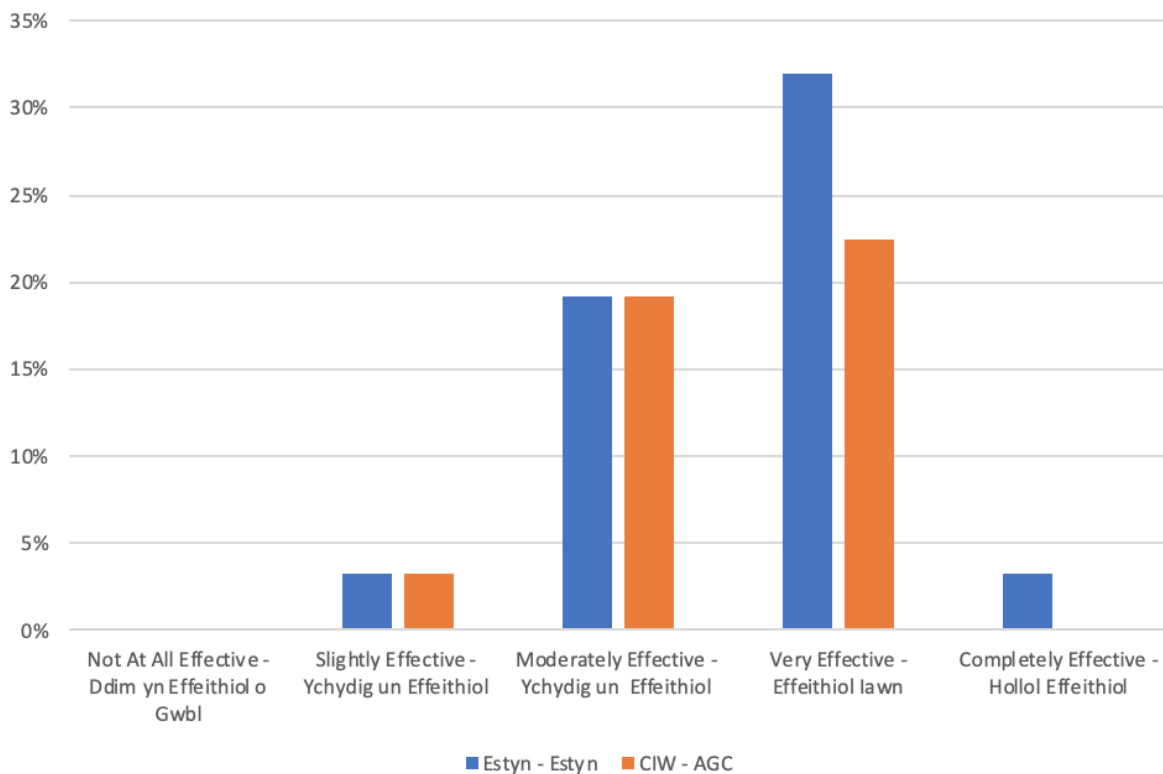
Mae rôl y cydlynwyr arolygu yn cael ei gwerthfawrogi gan aelodau Estyn ac AGC. Nododd sylwadau eu bod yn ganolog wrth sicrhau bod y broses cyn ac ar ôl yr amser mewn lleoliadau yn aros ar y trywydd iawn.

Inspection Co-ordinators - Cydlynwyr Arolygiad

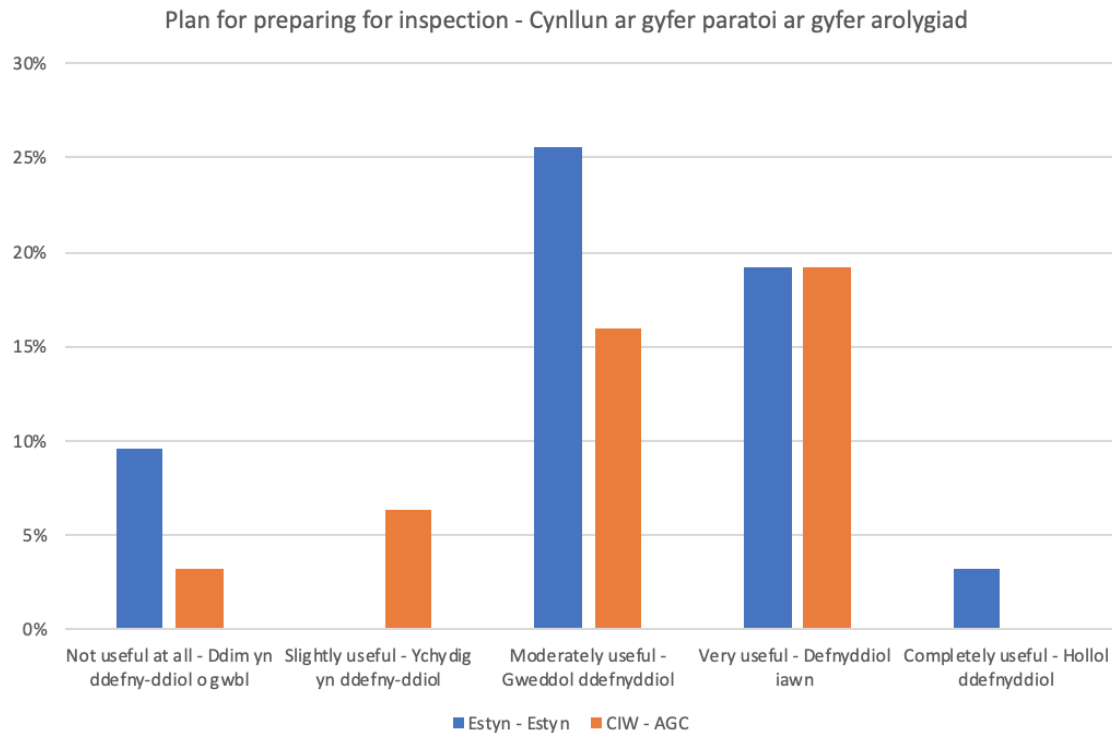

Mae'r **cydweithio cyn arolygiad** rhwng arolygwyr yn cael ei werthfawrogi gan aelodau Estyn ac AGC i raddau amrywiol. Gall gwerthusiad ac adolygiad mewnol o'r broses hon fod yn ddefnyddiol i ddad-ddewis yr arlliwiau fel y gellir gwneud gwelliannau.

Pre-inspection collaboration - Cydweithio cyn arolygiad

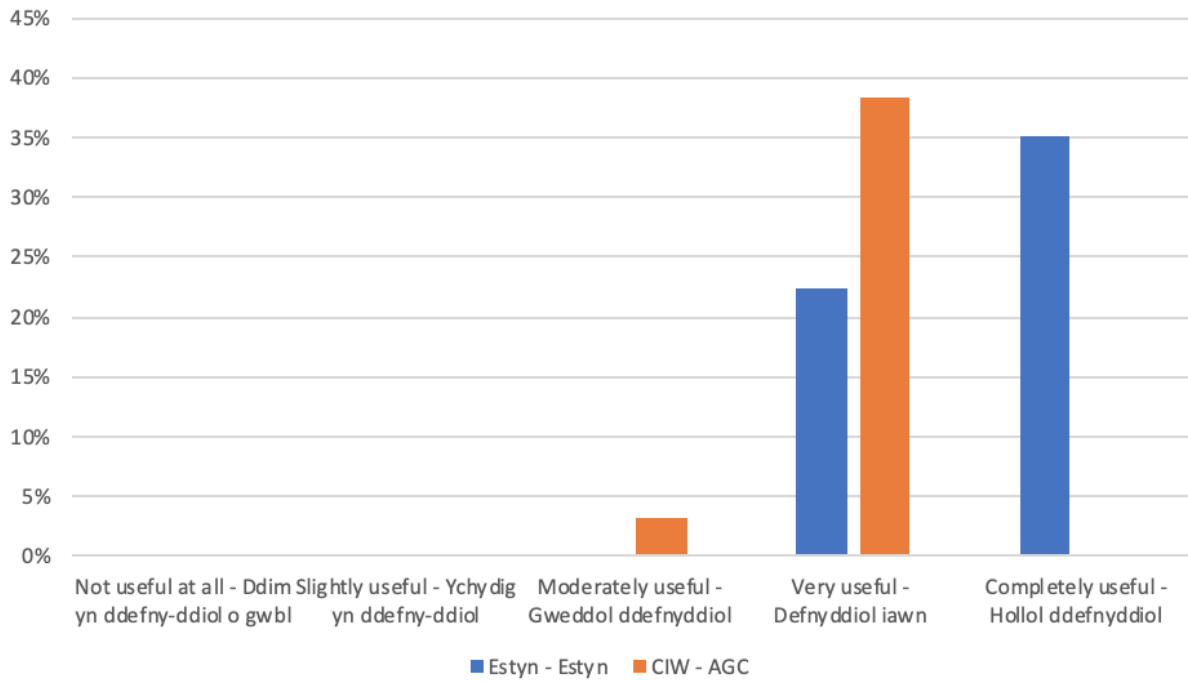

Gallai'r **cynllun cyn-arolygiad** a ddefnyddir gan yr arolygwyr ar gyfer arolygiadau ar y cyd elwa o adolygiad a diweddariad, gan fod 40% o'r ymatebwyr o'r farn ei fod yn ddefnyddiol iawn neu'n gwbl ddefnyddiol, a nododd 60% nad oeddent yn ei chael yn arbennig o ddefnyddiol (yn gymharol ddefnyddiol, ychydig yn ddefnyddiol, nid yn ddefnyddiol o gwbl).

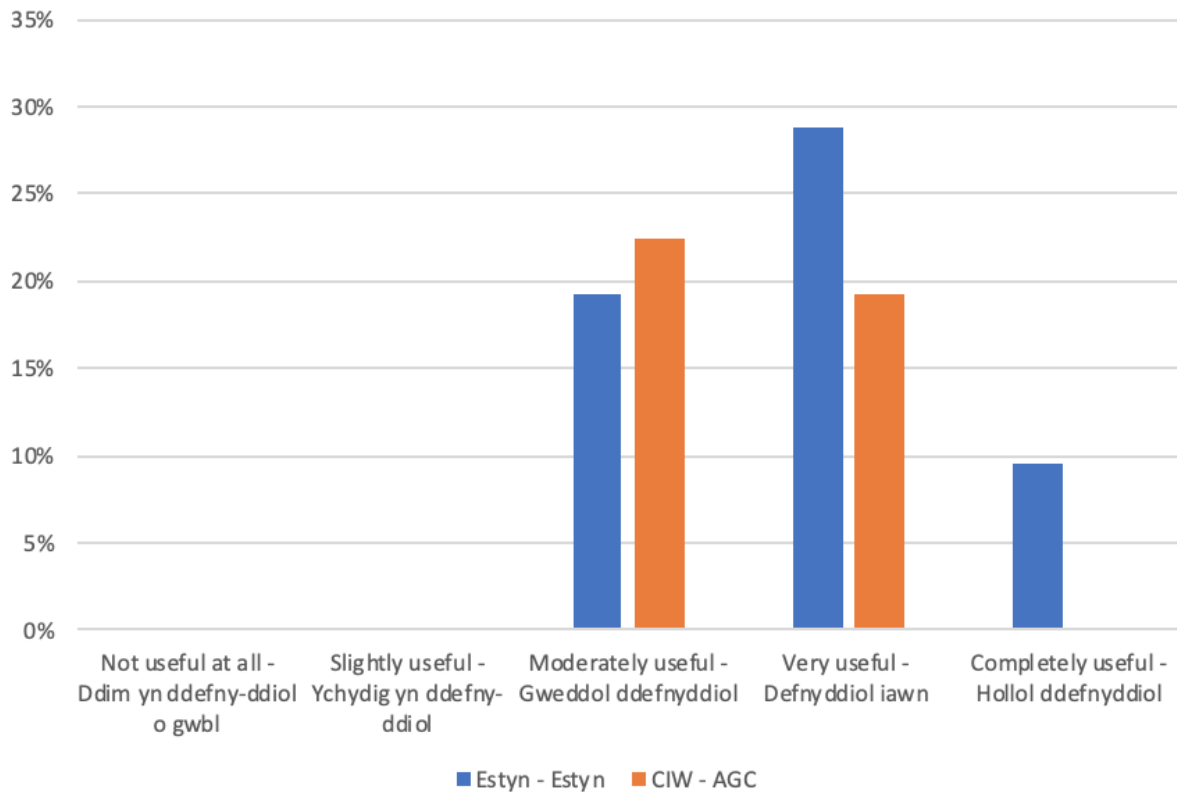
Mewn cyferbyniad, barnwyd bod y **pecyn cymorth arolygu ar y cyd** yn ddefnyddiol iawn neu'n gwbl ddefnyddiol gan y rhan fwyaf o'r aelodau a ymatebodd gan Estyn ac AGC. Gellid defnyddio'r ddogfen hon fel sail/templed ar gyfer datblygu ymhellach canllawiau eraill sydd ar gael.

Inspection Toolkit - Pecyn Cymorth Arolygu

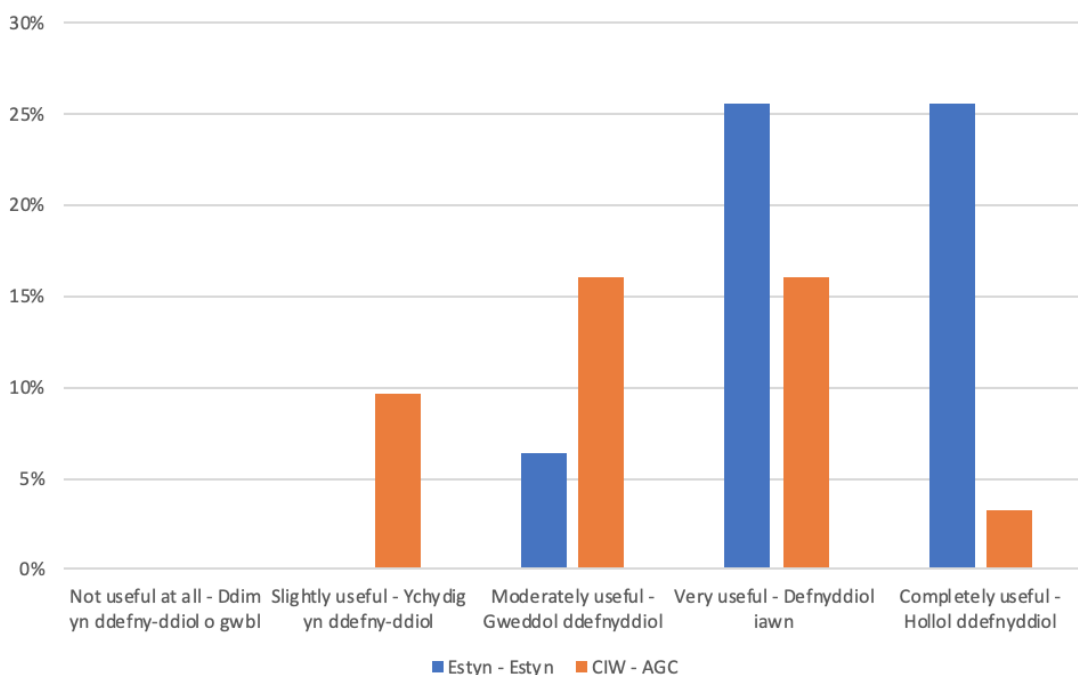
Mae'r **ddogfennaeth sy'n amlinellu lefel yr arweiniad dilynol** a ddefnyddir gan yr arolygwyr wrth benderfynu ar y camau nesaf gofynnol ar gyfer lleoliadau yn dilyn arolygiad ar y cyd yn cael ei hystyried yn gadarnhaol gan oddeutu 60% o'r ymatebwyr, ond nododd dros draean eu bod yn ei chael yn weddol ddefnyddiol yn unig.

Guidance for follow-up - Canllawiau ar gyfer dilyniant

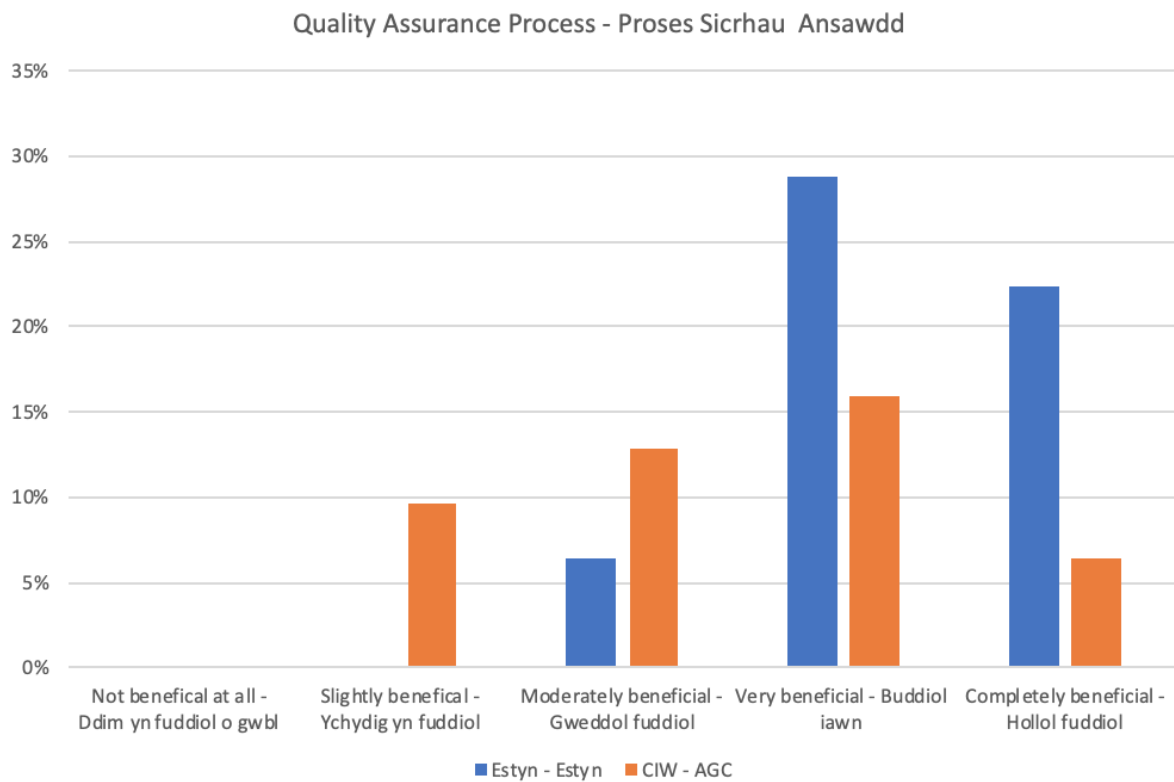

Ystyrir bod y **rhestr wirio sicrhau ansawdd** a ddefnyddir wrth lunio adroddiad arolygiad yn fwy gwerthfawr gan arolygwyr o Estyn na'r rhai o AGC. Byddai adolygiad o'r ddogfen hon i gynrychioli anghenion y ddau sefydliad yn fuddiol ynghyd â chyfathrebu clir ynghylch ei bwrpas a'i effeithiolrwydd fel rhan o'r broses sicrhau ansawdd.

Quality Assurance - Sicrwydd Ansawdd

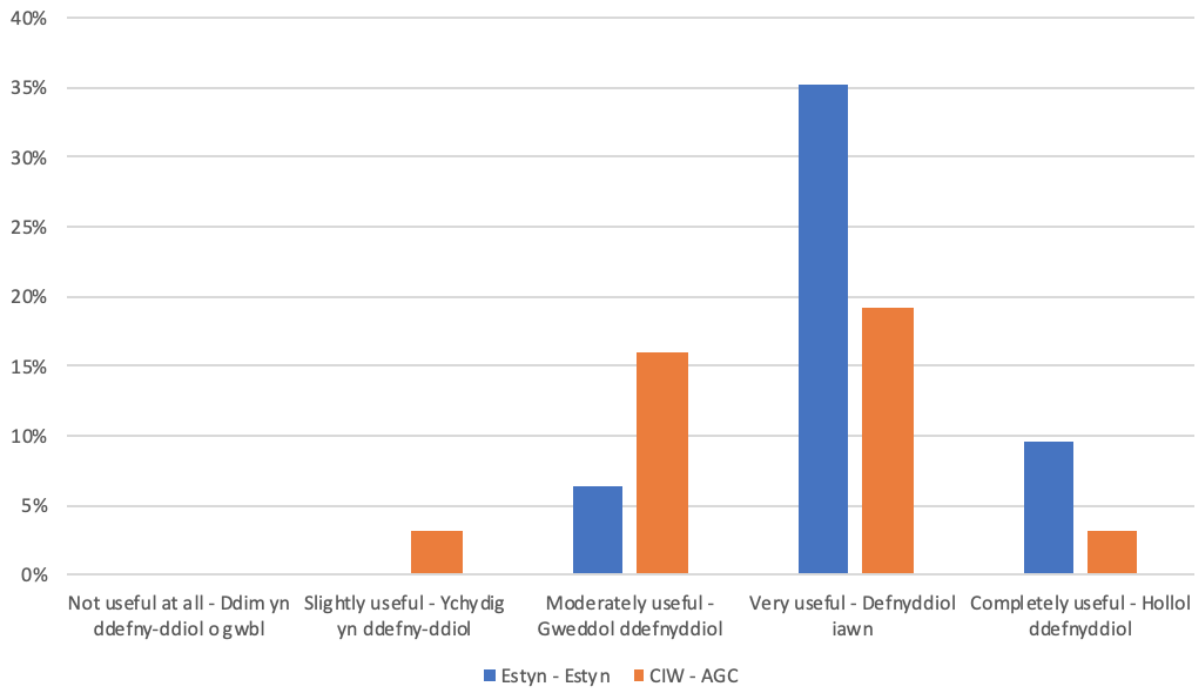

Mae'r budd a'r gwerth a roddir ar **y prosesau sicrhau ansawdd** yn cyflwyno darlun cymysg ar draws yr ymatebion gan y ddau gorff arolygu, gydag arolygwyr o Estyn yn mynegi barn fwy cadarnhaol na'r rhai gan AGC.

Mae'r **canllawiau cywirdeb ffeithiol** sy'n cael eu defnyddio gan arolygwyr wrth ymateb i ymholiadau gan leoliadau unwaith eto yn cyflwyno darlun cymysg; yn ystod trafodaethau'r grwpiau ffocws cafwyd trafodaethau ynghylch a oes mwy o ymholiadau gan leoliadau yn cael eu cyfeirio at Estyn nag y maent i AGC. Un esboniad yw bod y cydlynwyr arolygu yn cael eu cyflogi gan Estyn sydd yn aml yn bwynt cyswllt ar gyfer ymholiadau sy'n codi ar ôl arolygiad. Gall hwn fod yn faes i'w archwilio ymhellach gan y cyrff arolygu.

Factual Accuracy Guidance - Canllawiau Cywirdeb Ffeithiol

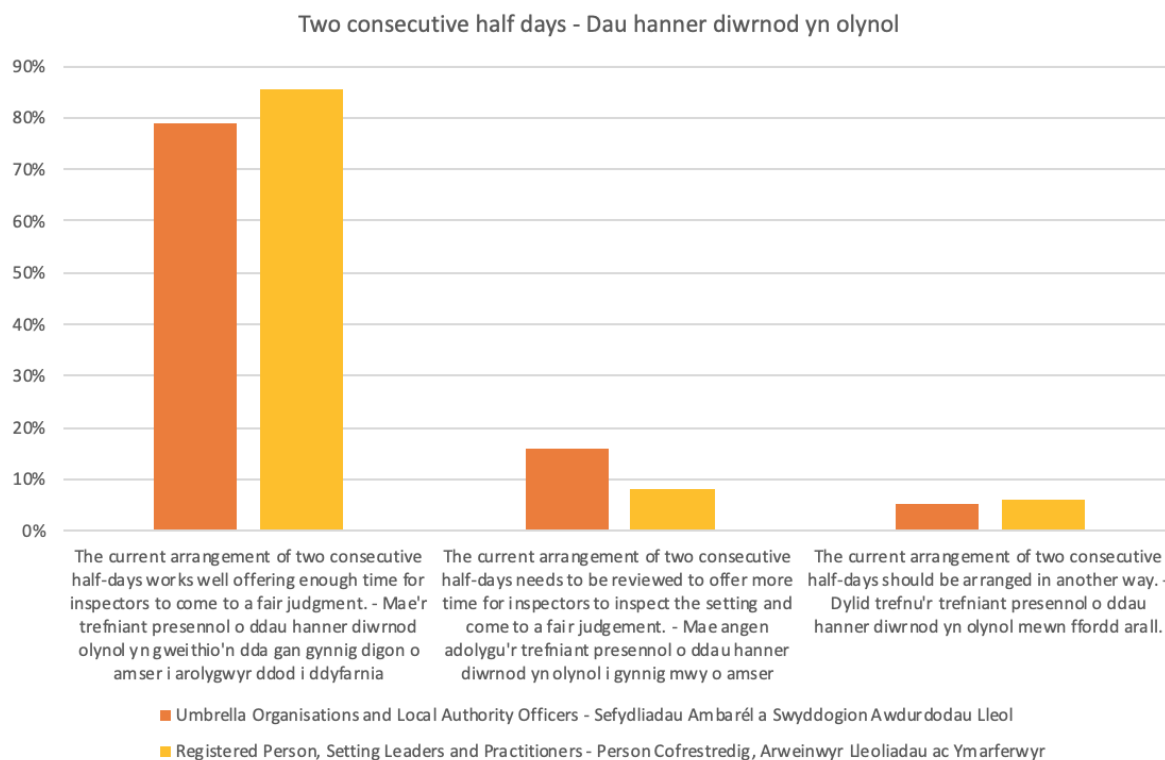

Tra bod y corff o ddeunyddiau cyfarwyddyd yn cael ei gyfeirio at arolygwyr sy'n cynnal yr arolygiadau, byddai dogfen symlach yn esbonio'r broses, sydd wedi'i hanelu at leoliadau fel ei chynulleidfa, yn cael ei chroesawu. Gallai hyn gynnwys diagram gweithdrefnol sy'n gwneud y broses yn fwy gweledol. Dylid gwneud gwybodaeth am y broses ar gyfer herio adroddiad yn eglur, gan fod barn gref nad oedd gan leoliadau yr wybodaeth angenrheidiol i ymgymryd â hyn yn hyderus.

Yn unol â CiG, ChDGPCa threfniadau asesu newydd, dylid adolygu'r holl ddogfennaeth ganllawiau i sicrhau cysondeb o fewn y broses arolygu a bod yr iaith ynddynt yn cyd-fynd â dogfennau polisi.

Hyd Arolygiadau ar y Cyd

Mae'r trefniadau arolygu ar y cyd cyfredol yn sicrhau bod arolygwyr yn y lleoliad am ddau fore yn olynol (dau hanner diwrnod). Er bod yr holiaduron a ddychwelwyd o'r Sefydliadau Ymbarél, Awdudodau Lleol a lleoliadau yn nodi bod yr ymgysylltiad hwn yn gweithio'n dda ac yn cynnig digon o amser i ddod i farn deg, amlygodd trafodaethau'r grŵp ffocws agweddau pwysig i'w hystyried ymhellach o ran hyd ac amserlenni arolygiadau ar y cyd.

O safbwynt y lleoliadau teimlwyd bod hyn yn ddigon o amser i gael mewnwelediad gwybodus i'w gwaith fodd bynnag. Cafwyd mewnwelediadau pellach o drafodaethau'r grwpiau ffocws; mewn lleoliadau bach, gallai dau hanner diwrnod deimlo'n ddwys ac yn llawn straen pe bai arolygydd gydag un neu ddau ymarferydd drwy gydol y bore. I'r gwrthwyneb, mewn lleoliadau mwy teimlwyd nad oedd gan yr arolygwyr ddigon o amser i weld a phrofi popeth a gynigir. Byddai'n fuddiol ystyried faint o amser a dreulir yn y lleoliadau yn seiliedig ar nifer y plant sy'n bresennol; po fwyaf yw'r lleoliad, yr hiraf yr ymweliad arolygu ar y cyd. Waeth faint o blant sy'n cymryd lle ar gyfer addysg Blynyddoedd Cynnar ar hyn o bryd, mae maint y lleoliad yn gyson. Fel arall, gellid ychwanegu arolygwyr ychwanegol at y tîm i archwilio mewn lleoliad mwy, os yw'n well cadw'r amserlen yr un fath. Byddai hyn yn sicrhau bod y dystiolaeth fwyaf yn cael ei chasglu mewn ffordd deg.

Ystyriaeth arall a rennir gan y lleoliadau a'r arolygwyr yw, oherwydd bod arolygwyr yn mynychu yn y boreau, nad ydynt yn gweld darpariaeth ac arfer sy'n digwydd yn y prynhawniau, er enghraifft, gallent fethu pontio ar ddiwedd y dydd neu sut mae lleoliadau mwy yn darparu ar gyfer lleoedd addysg yn y prynhawniau. Cafodd awgrym ei gyflwyno y dylai arolygwyr fod â rhywfaint o hyblygrwydd yn amserlen y dydd i ddal darpariaeth cofleidiol fel Clwb Brecwast.

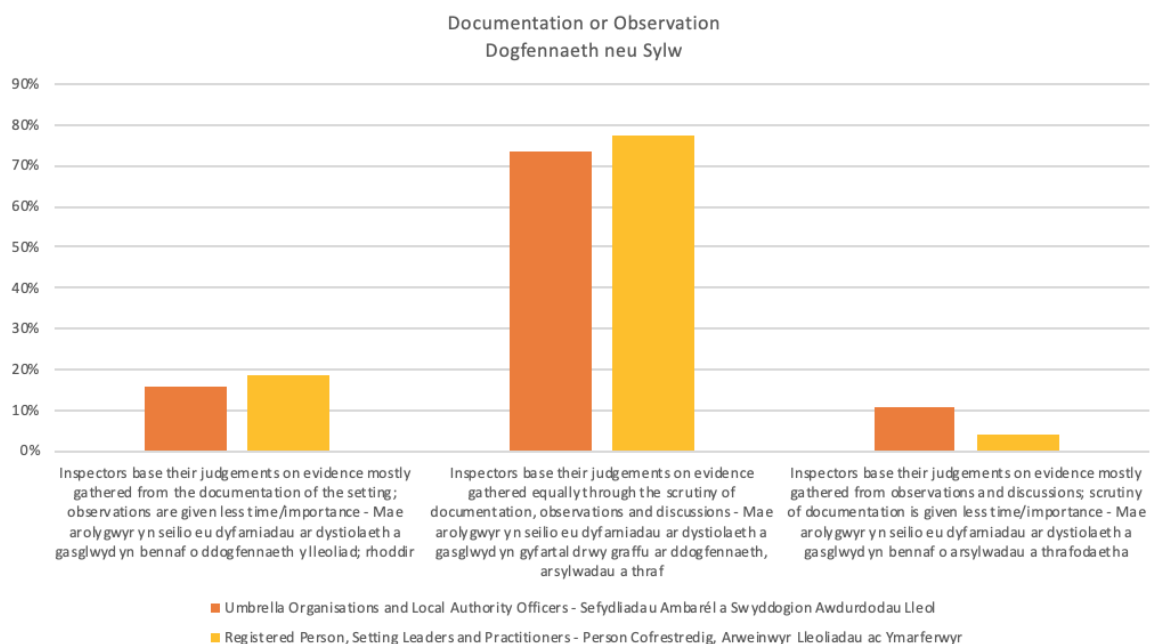
Gellid ailystyried addasiad i'r ffordd y mae'r amser a dreulir yn y lleoliadau lle bo hynny'n berthnasol; er enghraifft, ar Ddiwrnod 1 ymweld â'r lleoliad yn y bore ac ar Ddiwrnod 2 mynd i'r lleoliad yn y prynhawn i sicrhau bod rhychwant y dydd yn cael ei brofi gan arolygwyr, neu i'r gwrthwyneb. Gall hyn olygu y byddai angen cynnal y cyfarfod adborth ar Ddiwrnod 3, neu'n hwyrach yn y dydd ar Ddiwrnod 2.

Gan fod arolygwyr AGC ac Estyn wedi nodi y byddai hanner diwrnod ychwanegol o fudd i lleoliadau mwy er mwyn sicrhau eu bod yn profi ac yn cael darlun cyfan, gallai hyn hefyd gydfynd ag adborth yn cael ei roi ar Ddiwrnod 3. Awgrym, pe bai diwrnod neu hanner diwrnod ychwanegol yn cael ei ychwanegu, gellid ei wario gydag arweinydd lleoliad i ofyn am dystiolaeth a fethwyd, neu i'r lleoliad gyfeirio arolygwyr at arfer da nad yw eisoes wedi'i nodi.

O safbwynt yr arolygwyr, cytunwyd ei bod yn anodd o fewn yr amser i ddau arolygydd ymgymryd â'u tasg pan fyddant yn canolbwyntio ar agweddau allweddol o reoleiddio sy'n rhan o gylch gorchwyl pob sefydliad ac i sicrhau bod pob maes yn cael ei gwmpasu'n ddigon manwl.

Cydbwysedd y Dystiolaeth

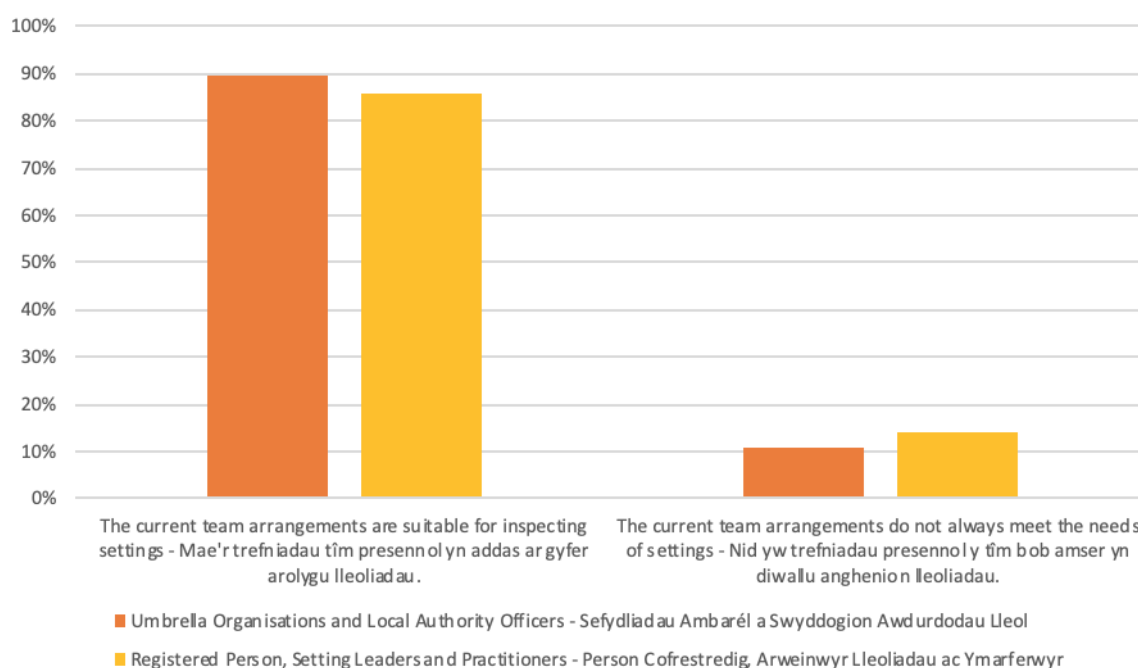
Mae'r dystiolaeth ysgrifenedig, megis polisïau a chadw cofnodion, yn ogystal ag arsylwadau a wnaed yn ystod yr arolygiad yn rhan o'r broses o ddod i gasgliadau i arolygwyr. Cytunir gan Sefydliadau Ymbarél, Awdurdodau Lleol a lleoliadau bod cydbwysedd y dystiolaeth a gasglwyd, a'r flaenoriaeth a roddir arni wrth ddod i farn yn deg a rhesymol.

Cyfansoddiad a Chysondeb Timau Arolygu

Ar hyn o bryd mae'r tîm arolygu yn cynnwys dau arolygydd; arolygydd arweiniol ac arolygydd tîm. Os caiff yr arolygiad ei arwain gan arolygydd Estyn, bydd aelod y tîm yn arolygydd o AGC. Os yw'r arolygydd arweiniol yn dod o AGC, bydd aelod y tîm yn arolygydd o Estyn. Ar yr argraff gyntaf mae'n ymddangos bod y gynrychiolaeth a'r trefniant hwn yn cael derbyniad da. Mae aelodau o'r ddau gorff arolygu, yn ogystal â'r arweinwyr lleoliad, Awdurdodau Lleol a Sefydliadau Ymbarél yn canfod bod y trefniadau hyn yn gweithio'n dda.

Team Composition - Cyfansoddiad Tim

Wrth adolygu'r sylwebaeth a ddarperir mewn holiaduron, mae'n glir y gall fod straen ar ymarferwyr pan fo dau arolygydd yn chwilio am wahanol agweddau ar arfer a darpariaeth gan eu bod yn teimlo eu bod yn "gwasanaethu dau feistr". Byddai'n fuddiol pe bai monitro ansawdd mewn lleoliadau yn cyd-fynd yn well â dull/polisi ehangach gan fod rhai lleoliadau â chyfrifoldebau i nifer o gyrff, er enghraifft, Dechrau'n Deg, yn adrodd ar y cynnig gofal plant yn ogystal ag i Estyn ac AGC.

"Rwy'n credu y dylai arolygwyr sgwrsio mwy gydag arweinwyr wrth ofyn iddynt beth maent yn chwilio amdano. Rwyf wedi bod yn rhan o sawl arolygiad, ac mae pob arolygydd yn chwilio am rywbeth gwahanol, felly mae'n anodd eu plesio i gyd."

Dyweddodd ymarferwyr eu bod wedi canfod bod rhai timau arolygu yn anghyson. Adroddon nhw nad yw pob arolygydd, yn eu profiad, wedi cofleidio addysgeg y cwricwlwm newydd eto ac mae hyn yn rhwystredig i ymarferwyr ac arweinwyr lleoliadau sydd wedi gweithio'n galed i ddatblygu ffyrdd newydd o gefnogi dysgu a gofal nad ydynt wedyn yn cael eu deall yn llawn.

Mae sicrhau bod arolygwyr yn brofiadol ac yn gyfarwydd ag anghenion dysgu ychwanegol (ADY) plant yn hanfodol ar gyfer lleoliadau, yn enwedig pan fo nifer uchel o blant ag ADY yn mynychu. Mae hyn yn dangos yr angen am hyfforddiant parhaus neu bellach i arolygwyr ar ymagweddau pedagogaid cynhenid CiG a'r Ddeddf ADY, gan mai'r dehongliad a'r canfyddiad yw nad yw'r sector yn hyderus bod yr agweddau hyn yn ddiogel ar hyn o bryd gyda'r holl dimau arolygu.

Cytunwyd yn gyffredinol o safbwynt ymarferwyr fod arolygwyr Estyn yn fwy cyson nag arolygwyr AGC. Roedd Dechrau'n Deg yn teimlo bod gan arolygwyr o AGC eu dehongliad eu hunain ar farnau gan y mae'r hyn a ellir ei nodi mewn un lleoliad yn cael ei anwybyddu mewn lleoliad arall. Un esboniad am hyn, o safbwynt arolygwyr, yw gan fod pob lleoliad yn unigryw

gellir mabwysiadu ymagwedd ychydig yn wahanol i gymryd i ystyriaeth cyd-destun y lleoliad ac i archwilio rhai meysydd yn fanylach nag eraill. Wedi dweud hynny, cytunir bod angen mwy o bwyslais ar gymedroli parhaus rhwng y cyrff arolygu, neu ailwampio'r fframwaith yn fwy radical fel bod meini prawf a rennir yn cael eu datblygu mewn ffordd fwy penodol.

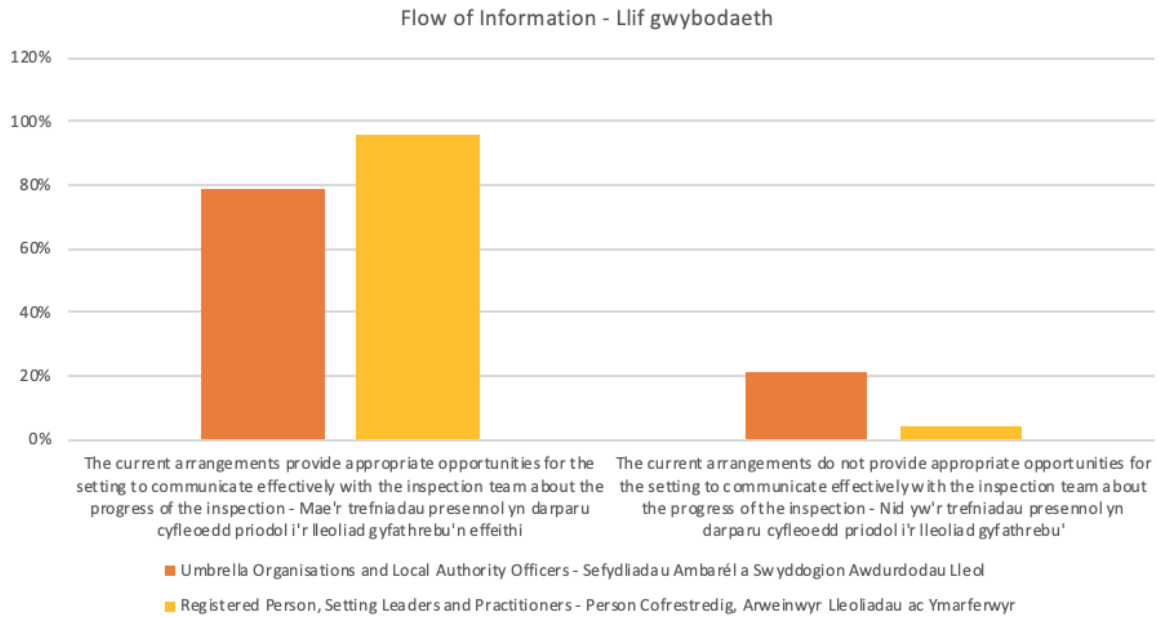
Cyflwynwyd nifer o fentrau polisi newydd gan Lywodraeth Cymru, ac mae'n ymddangos bod y cyfrifoldeb amdanynt wedi'i wasgaru o fewn y llywodraeth. O safbwynt lleoliad, gall hyn fynd yn feichus yn enwedig pan fydd gan bob cyfarwydddeb ei gofyniad ei hun o ran cynllunio gweithredu, hunanfyfrio ac adrodd yn ôl. Er bod gofynion weithiau'n gorgyffwrdd, gallant arwain at ofynion sy'n gwrthdaro, ac mae angen i'r cyrff arolygu werthfawrogi'r pwyntiau cynnen hyn yn fwy, ac adolygiad gan swyddogion polisi yn Llywodraeth Cymru yn y pen draw, er mwyn lleihau baich y nifer o brosesau sy'n gwrthdaro a chynhyrchu dogfennau sy'n gwasanaethu'r un canlyniad.

Barn yr arolygwyr yw, gan fod pob lleoliad yn wahanol, mae'n anochel y bydd hyn yn arwain at ganolbwyntio ar elfennau penodol sydd angen eu harchwilio'n ddyfnach a'u hystyried yn llawn yn ystod arolygiad. Bydd dilyn trywydd ymchwiliadau sy'n dod i'r amlwg mewn lleoliad yn arwain at wahanol enghreifftiau o ofyn am dystiolaeth a chanolbwyntio arnynt. Gall hyn ymddangos fel anghysondeb i leoliadau, tra bod arolygwyr yn ystyried ei fod yn ymateb yn hyblyg i gyd-destun unigol a cham yn natblygiad y lleoliad. Gall cyfathrebu rheolaidd i leoliadau ar y mater penodol hwn, ochr yn ochr â rhai astudiaethau achos a baratowyd gan Estyn ac AGC, fynd i'r afael â'r canfyddiad o anghysondeb a chyfrannu at well dealltwriaeth a rennir. Byddai rhagor o wybodaeth am yr anghysondebau a ganfyddir gan leoliadau yn ddefnyddiol er mwyn mynd i'r afael ag unrhyw faterion. Gellid dilyn y mater hwn gyda swyddogion Sefyliadau Ymbarél ac ALI yn ystod y cyfarfodydd rheolaidd fel eitem sefydlog gyda'r cyrff arolygu. Ar hyn o bryd mae'r broses ar gyfer adborth a rhannu gwybodaeth yn cael ei chynnal drwy chwe chyfarfod wythnosol gyda Cwlwm ac AGC, a thrwy gyfarfodydd tymhorol rheolaidd rhwng Estyn ac Athrawon Ymgynghorol Blynnyddoedd Cynnar.

Cyfathrebu yn Ystod Arolygiad

Croesewir proses arolygu gadarn, deg a gwrthrychol gan yr holl randdeiliaid. Mae'r dull presennol o arolygu ar y cyd, mewn lleoliadau nas cynhelir â lleoedd addysg, yn un sy'n cael ei werthfawrogi gan bawb er bod agweddau ar gyfer datblygu a/neu fireinio.

Yn benodol, rhaid i'r broses o sut y cynhelir arolygiad teg ystyried anghenion a lles y bobl dan sylw ac ystyrir ei bod yn perthyn yn agos i faint ac ansawdd y cyfathrebu sy'n digwydd. Ni ellir pwysleisio digon y cysylltiad rhwng lles yr ymarferydd/arweinydd lleoliad a chyfathrebu clir ag arolygwyr. Ystyrir bod y trefniadau presennol yn galluogi cyfleoedd priodol i'r lleoliad gyfathrebu'n effeithiol ag arolygwyr gyda >70% o gyfranogwyr proffesiynol yn nodi bod cyfleoedd priodol ar gyfer cyfathrebu effeithiol.

Gwnaeth llawer o ymarferwyr sylwadau (drwy'r holiaduron) ar y berthynas gadarnhaol a'r parch a ddangoswyd yn ystod arolygiad a bod llif y wybodaeth rhwng arolygwyr a'r lleoliad ar bob cam wedi bod yn agored ac yn glir. Nododd lleiafrif (tua 20%) fod gwahaniaethau ynglŷn â chyfathrebu a'r hyn y gall a dylai lleoliad ei brofi.

"Mae'n ymddangos bod anghyfartaledd [cyfathrebu] gyda lleoliadau ac ar draws Cymru. Mae gan rai lleoliadau berthynas glir â'u harolygydd ac mae sianel gyfathrebu agored yn ystod y broses arolygu gyfan. Fodd bynnag, mae lleoliadau eraill wedi profi'r lleiafswm posib o gyswllt rhyngddynt hwy a'r arolygwyr. Mae hyn yn cael effaith negyddol ar les ymarferwyr."

"Gall staff fynd i'r modd "hedfan" yn awtomatig yn ystod y broses arolygu os oes cyfathrebu gwael gyda'r arolygwyr ac nad ydyn nhw wedyn yn cael eu gweld ar eu gorau. Gallant fod yn ofni eu bod yn cael eu barnu neu bod cwestiynau camarweiniol yn cael eu gofyn i geisio eu baglu. Mae hyn yn anodd iawn i'w oresgyn gan ei fod yn ymateb arferol i unrhyw un sy'n cael ei fonitro."

Mynegwyd safbwyntiau cryf yn ymwneud â chyfathrebu clir mewn llawer o'r grwpiau ffocws a gynrychiolai'r holl randdeiliaid. Cytunodd y cyfranogwyr fod ymarferwyr yn ei chael hi'n anodd herio arolygydd. Teimlwyd y dylid ceisio dod o hyd i broses lle mae staff yn teimlo'n hyderus i herio barn. Mae llwybr clir i leisio unrhyw gwynion am ymddygiad y tîm arolygu, neu'r broses arolygu, yn bwysig fel y mae cael cyfle i gyflwyno tystiolaeth bellach ar yr ail ddiwrnod neu mewn perthynas â chwestiynau a ofynnir gan yr arolygwyr.

Yn yr Adolygiad, nodir er mai rôl arweinydd y lleoliad yw dangos eu bod yn gryf wrth arwain tîm a herio'r arolygwyr os oes angen, yn ymarferol, gall hyn fod yn frawychus. O fewn y fframwaith dylid cael mecanwaith ar gyfer deialog yn ystod arolygiad yn rheolaidd, lle cofnodir pwyntiau trafod allweddol i sicrhau bod y llif cyfathrebu rhwng y lleoliad a'r arolygwyr yn cael ei gofnodi'n agored. Nodir un awgrym isod:

"O bryd i'w gilydd mae'r lleoliadau'n teimlo rheidrwydd i ddweud bod yr arolygwyr yn cynnal yr arolygiad yn broffesiynol gan eu bod yn poeni y bydd yn effeithio ar ganlyniad yr arolygiad. A allai fod holiadur ar ôl y diwrnod cyntaf a allai ganiatáu i'r lleoliad ddarparu adborth yn rhithiol?"

Mae gan arweinydd lleoliad ran hanfodol i'w chwarae yn y llif cyfathrebu. Lle mae'r arweinyddiaeth yn gryf, yna maent yn fwy hyderus ac yn debygol o gwestiynu penderfyniadau'r arolygwyr, ond mae angen mecanweithiau annatod i sicrhau disgwyliad ar ran arolygwyr ac arweinwyr ar gyfer trafodaeth agored a deialog.

Nodwyd a thrafodwyd bod lles a chyfathrebu hefyd yn effeithio ar yr arolygwyr a sut mae'r agwedd hon o'u rôl yn hwyluso cyrraedd casgliad teg. Os oes angen sgysiau gonest i fynd i'r afael â diffygion, yna mae cefnogaeth a hyfforddiant parhaus i arolygwyr yn yr agwedd hon yn hanfodol i sicrhau bod eu lles yn cael ei flaenoriaethu hefyd.

Cyfarfod Adborth

Croesewir y cyfarfod adborth ar ddiwedd arolygiad gan lleoliadau.

Dylid ystyried lleoliad y cyfarfod adborth. Nid oes gan bob lleoliad ddigon o le i gynnal cyfarfod mawr. Dylai hefyd fod yn fan lle mae arweinydd y lleoliad yn teimlo'n gartrefol. Mae arweinwyr lleoliad yn gwerthfawrogi dau ymarferydd o'r lleoliad yn bresennol yn y cyfarfod gan ei bod yn anodd weithiau cofio popeth a ddywedir.

Mae angen parchu cyfrinachedd, ond ni ddylid gosod arweinydd lleoliad mewn sefyllfa o fod yn unig gludydd newyddion drwg i gynulleidfa ehangach ar gyhoeddi'r adroddiad. O'r trafodaethau grŵp ffocws, awgrymwyd yn yr achos hwn, y dylid caniatáu i arweinydd y lleoliad enwebu gweithiwr proffesiynol o'i ddewis i weithredu fel mentor a chefnogwr ar gyfer y cyfnod dros dro hwn, a dylai cyllid ar gyfer y cymorth hwn ddod o ffynhonnell ganolog. O bosibl, gallai fod cyfarfod ychydig wythnosau ar ôl y cyfarfod adborth rhwng arolygwyr a'r arweinydd lleoliad ynghyd â'u cynrychiolydd dewisol i ail-ymweld â'r materion a godwyd unwaith bydd y newyddion wedi setlo, gan roi amser i fyfyrion ac ymateb mwy pwyllog.

Cytunir bod y cyfarfod adborth yn ddefnyddiol iawn i weithwyr proffesiynol sy'n gysylltiedig â'r lleoliad yn unig. Dylid nodi nifer y bobl sy'n bresennol a dylid cadw hyn yr un fath ar gyfer pob lleoliad, gyda rhywfaint o ddarpariaeth ar gyfer eithriadau. Gellid ychwanegu rhywfaint o ryddid yn y fframwaith i bersonél ychwanegol fod yn bresennol pe bai amgylchiadau'n dangos bod angen hyn. Pwrpas corff penodol sy'n cael ei gynrychioli ddylai fod y ffactor sy'n penderfynu, er enghraifft, os byddai eu presenoldeb yn cyfrannu at ganlyniadau'r cyfarfod. Gan fod canlyniadau'r arolygiad weithiau'n cael eu newid yn yr adroddiad yn dilyn y cyfarfod, byddai hyn yn rheswm arall dros gadw'r grŵp cynrychiadol yn fach.

Y disgwyliad yw bod arolygwyr o Estyn ac AGC yn bresennol yn ystod y cyfarfod adborth. Nodir trwy grwpiau ffocws gydag arweinwyr lleoliad mai cynrychiolaeth o un sefydliad yn unig sydd yn bresennol ar achlysuron prin. Yn yr amgylchiadau eithriadol hyn y rheswm yw salwch sydyn neu amgylchiadau annisgwyl eraill.

Mae arolygwyr, arweinwyr gosod, Athrawon Ymgynghorol Blynyddoedd Cynnar a Sefydliadau Ymbarél i gyd yn cytuno y dylid hysbysu rhieni o ganlyniad yr arolygiad dim ond wedi i'r adroddiad cael ei gyhoeddi ac na ddylent gymryd rhan yn y cyfarfod adborth, yn unol â'r trefniadau cyfredol.

Amserlenni Adrodd yn ôl

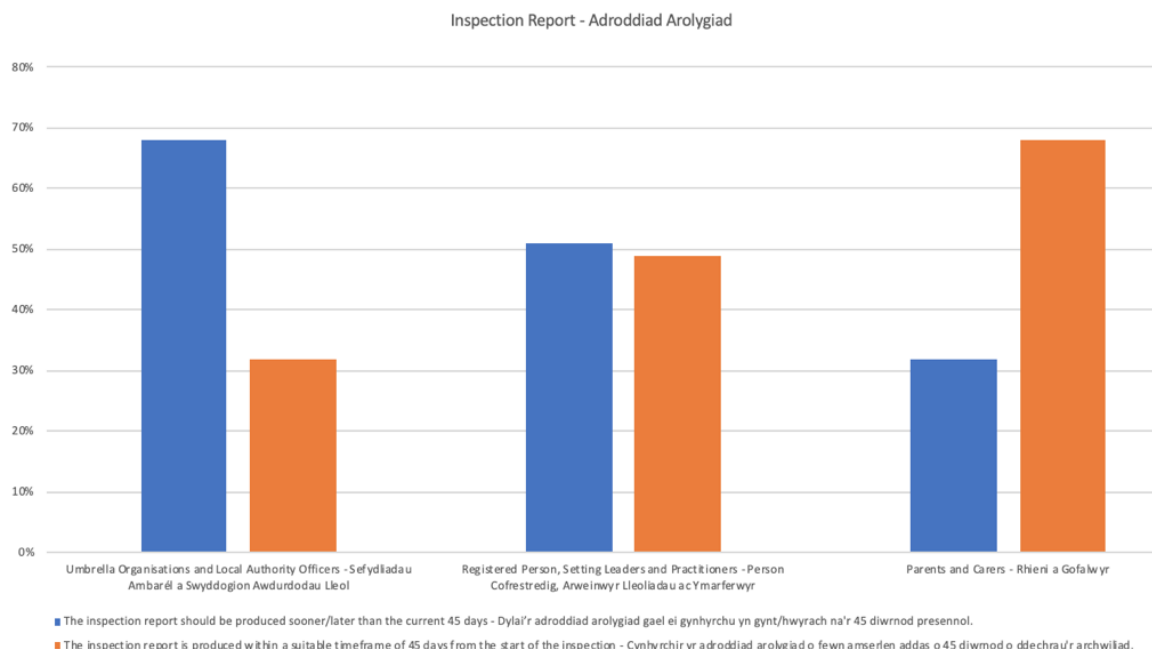
Yn dilyn yr arolygiad ar y cyd, cynhyrchir adroddiad o fewn 45 diwrnod gwaith o ddechrau'r arolygiad.

Mae'r safbwyntiau ar y cyfnod o 45 diwrnod yn wahanol yn ôl safbwynt y rhanddeiliaid; gyda rhai pobl yn dymuno cael cyfnod adrodd byrrach ac eraill yn un hirach. Rhaid rhoi ystyriaeth briodol i logisteg paratoi'r adroddiad a sicrhau ansawdd a'u blaenoriaethu er mwyn sicrhau ansawdd a chywirdeb.

Lle mae achosion o ddiffyg cydymffurfio, roedd cytundeb y dylid cyflymu'r adroddiadau hyn er mwyn mynd i'r afael â diffygion yn gyflymach.

"Hoffwn weld yr adroddiad yn cael ei gynhyrchu o fewn amser byrrach, yn enwedig lle mae diffyg cydymffurfio neu nifer o ddiffygion."

Mewn achosion lle mae AGC yn rhoi Hysbysiad Gweithredu Blaenoriaeth i leoliad, amlinellir hyn yn ystod y cyfarfod adborth gyda'r gweithredu gofynnol yn cael ei wneud yn glir i sicrhau cydymffurfiaeth lawn. Yn yr achosion hyn, fel arfer, rhennir yr Hysbysiad Gweithredu Blaenoriaeth gyda'r lleoliad cyn cyhoeddi adroddiad yr arolygiad.

O safbwynt y lleoliad, pan fyddant yn awyddus i rannu sefyllfa newyddion dda, gall 45 diwrnod deimlo yn gyfnod rhy hir. Fel arall, mae lleoliadau'n awyddus i wella a dechrau'r gwaith ar

unrhyw feysydd y mae angen mynd i'r afael â nhw ond sy'n ymwybodol o beidio â thorri cyfrinachedd trwy ddechrau llinyn gwaith newydd yn sydyn. Cipiwyd yr agweddau hyn mewn sylwadau o'r holiaduron.

"Rwy'n gwerthfawrogi bod ysgrifennu'r adroddiad yn cymryd llawer o amser, yn enwedig os ydych chi'n ceisio ymgorffori barn dau arolygydd; fodd bynnag, gall hyn deimlo fel amser hir i leoliad aros, gall deimlo ychydig yn siomedig pan gyhoeddir yr adroddiad yn y pen draw. "

"Gan fod y canfyddiadau'n gyfrinachol nes bod yr adroddiad terfynol wedi'i gwblhau, mae'n ei gwneud hi'n anodd i leoliadau ddechrau gweithio ar flaenoriaethau/argymhellion heb ddatgelu canlyniad arolygiadau ac os yw'r arolygiad wedi mynd yn dda iawn mae'n amser hir cyn y gallant rannu'r newyddion da."

"Rwy'n credu y dylid ei gynhyrchu o fewn 2/3 wythnos. Roeddem mor gyffrous am ein graddfeydd ond roedd yn rhaid i ni aros nes bod yr adroddiad wedi'i gyhoeddi a oedd yn anodd gan ein bod am ddathlu gyda'n staff a'n defnyddwyr gwasanaeth yn gynt."

Ar y cyfan, mae 45 diwrnod yn parhau i fod yn sefyllfa ymarferol a theg, ac eithrio diffyg cydymffurfio lle dylid cyhoeddi'r adroddiad llawn yn gynt.

Adran 4 - Argymhellion; Trefniadau Arolygu ar y Cyd

Amserlenni

- Cynnal y cyfnod rhybudd o ddeg diwrnod ond ystyried ychwanegu cafeat o "amgylchiadau eithriadol" lle gellid cynnig dau neu dri diwrnod ychwanegol o rybudd.
- Adolygu sut mae'r Athrawon Ymgynghorol Blynnyddoedd Cynnar yn darparu gwybodaeth i Estyn ac AGC am leoliad cyn yr arolygiad. Gellid disodli'r adroddiad ysgrifenedig gyda naratif byr ar y cyd â chyfarfod Teams neu alwad ffôn.
- Dywedodd arolygwyr bod angen mwy o amser arnynt i ystyried y dystiolaeth a gasglwyd drwy'r YAR; mae gan hyn oblygiadau ar gyfer y cyfnod rhybudd o ddeg diwrnod. Fel arall, gellid ystyried symleiddio'r dystiolaeth a gasglwyd cyn yr arolygiad.
- Byddai'n werthfawr ystyried faint o amser a dreulir yn y lleoliadau yn seiliedig ar nifer y plant sy'n bresennol; po fwyaf yw'r lleoliad, yr hiraf yw'r ymweliad arolygu ar y cyd (gan ychwanegu un diwrnod yn ôl yr angen), waeth beth yw nifer y lleoedd addysg.
- Ail-fframio'r patrwm o ymweliadau a wnaed gan arolygwyr fel eu bod yn ymweld â'r lleoliad yn y bore ar Ddiwrnod 1, ac ar Ddiwrnod 2, eu bod yn ymweld â'r lleoliad yn y prynhawn, er mwyn sicrhau bod rhychwant y dydd yn cael ei arsylwi a'i brofi gan arolygwyr.
- Ystyried trydydd hanner diwrnod neu ddiwrnod llawn ar gyfer lleoliadau mwy.
- Cynnal y cyfnod o 45 diwrnod ar gyfer cyhoeddi'r adroddiad ac eithrio am beidio â chydymffurfio lle ceir cyhoeddiad cyflymach o'r adroddiad.

Ystafell Arolygiad Rhithwir

- Ystyried sut y gellid gwneud gwelliannau i'r YAR er hwylustod mynediad a defnyddioldeb.
- Ailedrych ar ymarferoldeb yr YAR a'r ysgrifenwyr côd tasg i wneud y cyswllt rhwng y pecynnau meddalwedd yn fwy unedig.
- Byddai hyfforddiant yn y feddalwedd YAR ar gyfer yr holl arolygwyr wrth sefydlu ac wrth loywi parhaus/mopio i fyny o fudd i'r ddau dîm arolygu.
- Nododd arweinwyr lleoliad y byddai cyfle i drafod y dystiolaeth yn yr YAR gydag arolygwyr cyn dechrau'r arolygiad yn fuddiol i bawb.
- Archwilio dichonoldeb caniatáu i Athrawon Ymgynghorol Blynnyddoedd Cynnar gael gafael ar wybodaeth ar yr YAR i hwyluso a symleiddio'r llwyth gwaith.
- Sicrhau bod yr YAR ar agor cyn i'r Cydlynnydd Arolygu gysylltu â'r lleoliad i sicrhau ei fod yn barod i'w ddefnyddio cyn gynted ag y cyhoeddir hysbysiad archwilio.

Cydweithio a Dogfennaeth

- Adolygu dogfennaeth sy'n ffurfio rhan o'r broses arolygu ar y cyd am ei defnydd a'i phwrpas i'r ddau gorff arolygu er mwyn sicrhau ei fod yn diwallu anghenion y ddau. (Cynllun Cyn-arolygiad, Pecyn Cymorth Arolygu ar y Cyd, Canllawiau Dilynol, Rhestr Wirio Sicrhau Ansawdd, Proses Sicrhau Ansawdd, a Chanllawiau Cywirdeb Ffeithiol).
- Adolygu iaith yr holl ddogfennaeth ganllawiau i adlewyrchu terminoleg CiG a ChDGPC.
- Cynnal cyfleoedd i arolygwyr gydweithio ar bob pwynt o'r arolygiad ar y cyd.
- Creu dogfen symlach wedi'i hanelu at leoliadau sy'n tynnu sylw at elfennau gweithdrefnol arolygiad, gan gynnwys diagramau proses.
- Sicrhau bod dogfennau'n darparu gwybodaeth glir ar gyfer lleoliadau sy'n dymuno herio canfyddiadau arolygiad.

Hyd Arolygiadau ar y Cyd

- Ystyried addasu hyd yr arolygiad ar y cyd yn seiliedig ar faint y lleoliad; efallai y bydd angen mwy o amser ar gyfer lleoliadau mwy.
- Ystyried amserlenni gweithrediadau arolygiad dros y ddau ddiwrnod er mwyn sicrhau bod yr holl arfer a darpariaeth yn cael eu harsylwi a'u profi gan yr arolygwyr e.e. clwb brechwast, clwb ar ôl ysgol, darpariaeth cinio, sesiwn fore, sesiwn prynhawn.
- Ychwanegu hanner diwrnod neu ddiwrnod llawn ar gyfer lleoliadau mwy i sicrhau bod amser i bopeth gael ei arsylwi a bod digon o amser ar gyfer y cyfarfod adborth.

Cydbwysedd y Dystiolaeth

- Cynnal cydbwysedd y dystiolaeth a gasglwyd drwy'r broses arolygu.
- Rhoi cyfle i drafod tystiolaeth yn yr YAR rhwng arweinydd y lleoliad a'r tîm arolygu cyn dechrau'r arolygiad.
- Rhoi cyfle i'r lleoliad esbonio tystiolaeth tra bod arolygwyr yn y lleoliad.

Cyfansoddiad a Chysondeb Timau Arolygu

- **Argymhelliad sylweddol ac allweddol gan yr adolygiad ar gyfer y tymor hirach yw datblygu fframwaith arolygu blynyddoedd cynnar sy'n cyd-fynd â dyheadau ChDGPC fel bod y tîm yn gweithio o fframwaith unedig, cyffredin, sy'n adlewyrchu'r newidiadau yn y Blynyddoedd Cynnar. Mae ystyriaethau allweddol ar gyfer newid o fewn hyn oherwydd y darlun cymhleth presennol o'r Blynyddoedd Cynnar yng Nghymru; nid yw rhai dogfennau yn statudol fel y Fframwaith Ansawdd. Argymhellir arolygiad unedig ond symlach ar draws y Blynyddoedd Cynnar.**
- Argymhellir yn gryf bod aliniad agosach rhwng y ddau gorff arolygu fel bod, yn y dyfodol, yn hytrach na chynnig arolygiad ar y cyd, mae ond yn "arolygiad blynyddoedd cynnar". Yn ymarferol, byddai'n golygu y byddai arolygwyr o bosibl yn archwilio'r holl/unrhyw feysydd o'r fframwaith, waeth beth yw eu gwreiddiau sefydliadol. Mae'n amlwg bod arolygwyr o'r ddau sefydliad yn fedrus ac yn wybodus yn y blynyddoedd cynnar, felly gellid ystyried tîm mwy cymysg yn awr wrth gynnal arolygiadau; a allai Estyn wneud sylw ar gylch gorchwyl yr AGC ac i'r gwrthwyneb? Efallai y bydd angen ailgyflunio archwiliad ychwanegol o gylchoedd gorchwyl deddfwriaethol dros amser i hwyluso'r newid /datblygiad hwn.
- Gyda chydweithrediad swyddogion polisi Llywodraeth Cymru, symleiddio'r gofynion ar weithlu'r blynyddoedd cynnar o ran tystiolaeth arolygiad. Mae gofynion adrodd o wahanol rannau o bolisi'r blynyddoedd cynnar yn creu dyblygu diangen ar gyfer arweinwyr lleoliad ac ymarferwyr.
- Darparu hyfforddiant gorfodol rheolaidd i arolygwyr ar y Ddeddf ADY, CiG ac ChDGPCi sicrhau bod yr addysgeg, proses ac iaith a ddefnyddir mewn dogfennaeth ac arsylwadau yn cael eu deall yn llawn, yn cael eu cydnabod ac adrodd arnynt pan y cynhelir arolygiadau.

* Gallai datblygu dull arolygu sy'n seiliedig ar ChDGP Corgyffwrdd o bosibl gydag arolygiadau Meithrin a Derbyn mewn ysgolion i sicrhau bod yr un agweddau o arfer blynyddoedd cynnar yn cael eu gwerthfawrogi ac i leihau gwahaniaethau rhwng sectorau. Er bod y dull hwn yn uchelgeisiol ei natur, caiff arolygiad ei ystyried gan y rhanddeiliaid fel mecanwaith ar gyfer datblygu cydlyniant ar gyfer pawb sy'n ymwneud â gofal ac addysg blynyddoedd cynnar yng Nghymru.

Cyfathrebu yn Ystod Arolygiad

- Gellid sicrhau llif gwybodaeth yn ystod arolygiad yn well drwy sefydlu "pwyntiau cyffwrdd gwybodaeth" fel rhan o'r broses rhwng yr arolygwyr a'r lleoliadau.
- Datblygu mecanwaith ar gyfer adborth rhithwir gall y tîm yn y lleoliad ei ddefnyddio'n ddienw i gofrestru pwyntiau allweddol a phryderon yn ystod y broses arolygu.
- Cynnig hyfforddiant i arweinwyr lleoliad wrth reoli ac ymgysylltu â sgysiau gonest/heriol. Gellid bwydo'r argymhelliad hwn yn ôl i gydweithwyr Llywodraeth Cymru fel angen hyfforddiant cenedlaethol.
- Sicrhau bod y gefnogaeth bresennol ar waith ar gyfer arolygwyr a allai fod angen cyflwyno negeseuon anodd i leoliadau yn cael ei gyfleu'n dda yn y ddau sefydliad (Estyn ac AGC).

Cyfarfod Adborth

- Ystyried lleoliad y cyfarfod er mwyn sicrhau cysur a chyfrinachedd.
- Ni ddylid gosod unrhyw arweinydd lleoliad mewn sefyllfa o fod yr unig gludydd sy'n cario newyddion anodd i gynulleidfa ehangach ar gyhoeddi'r adroddiad. Byddai datblygu mecanwaith ar gyfer y lleoliad i enwebu gweithiwr proffesiynol o'i ddewis i weithredu fel ei fentor a'i gefnogwr am y cyfnod dros dro rhwng y cyfarfod adborth a chyhoeddi'r adroddiad yn cael ei ystyried yn estyniad o'r ddyletswydd gofal i les proffesiynol. Byddai'r fenter bwysig hon angen arian o ffynhonnell ganolog.
- Yn unol â'r trefniadau presennol, cadw'r nifer o bobl sy'n mynychu'r cyfarfod adborth cyn lleied â phosibl gyda'r cafeat y gall rhanddeiliaid ychwanegol, os oes angen, fod yn bresennol. Cyfathrebu'n glir y rhesymeg dros eu presenoldeb.

Adran 5 - Themâu Arolygu

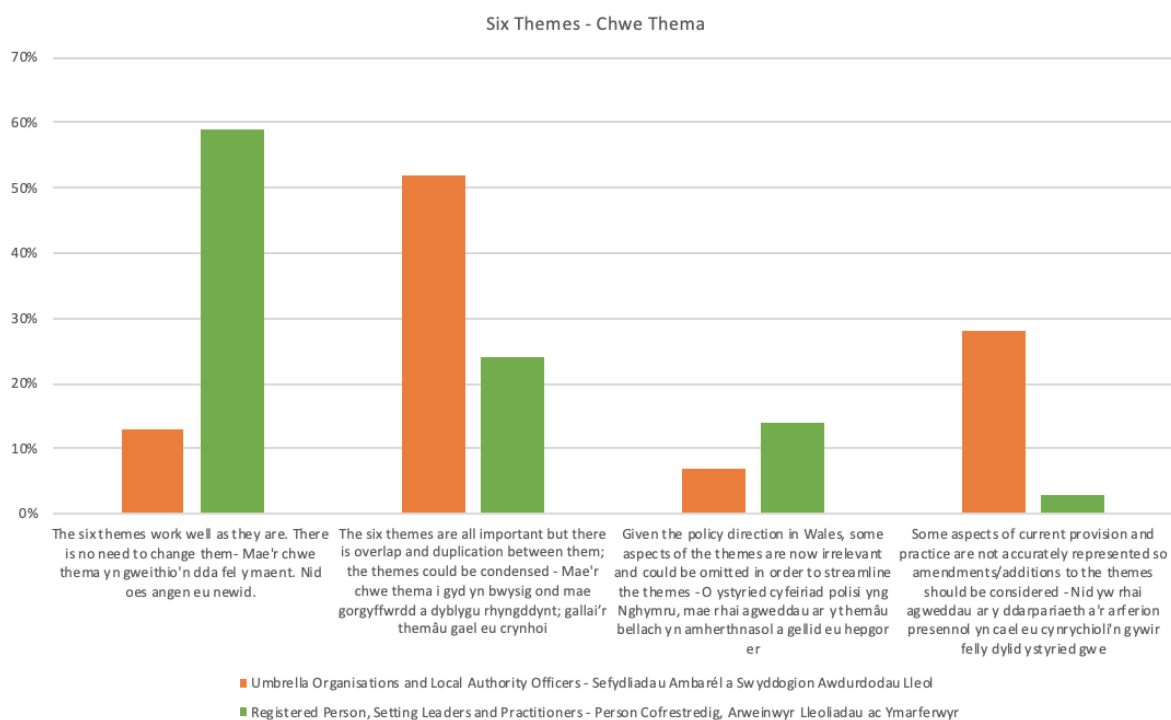
Ar hyn o bryd mae'r fframwaith arolygu ar y cyd yn cynnwys chwe thema:

Plant: Mae Themâu 1 a 2 yn ystyried canlyniadau plant. (Lles a Dysgu)

Ymarferwyr: Mae Themâu 3 a 4 yn ystyried pa mor dda y mae ymarferwyr yn cyfrannu tuag at y rhain. (Gofal a datblygiad, ac Addysgu ac Asesu)

Arweinyddiaeth: Mae Themâu 5 a 6 yn ystyried ansawdd yr arweinyddiaeth wrth sicrhau canlyniadau da i'r plentyn. (Amgylchedd ac Arweinyddiaeth)

Wrth i effaith ymgorffori CiG mewn lleoliadau nas cynhelir sy'n cynnig lleoedd addysg barhau i gryfhau, mae barn ar y themâu sy'n cael eu harolygu yn ystod arolygiad ar y cyd yn dangos safbwynt fwy polar rhwng lleoliadau a'u harweinwyr, a'r Sefydliadau Ymbarél/Awdurdodau Lleol. Mae arweinwyr ac ymarferwyr yn teimlo bod y chwe thema bresennol yn gweithio'n dda, tra bod yr Sefydliadau Ymbarél a'r Awdurdodau Lleol wedi nodi gorgyffwrdd a dyblygu rhyngddynt ac mae eu sylwadau'n dangos bod angen ailwampio'r themâu.

Un esboniad a ddaeth drwy'r trafodaethau grŵp ffocws ar gyfer y gwahaniaeth barn hwn yw bod lleoliadau'n profi arolygiadau yn uniongyrchol yn llai aml na swyddogion yr ALI ac Sefydliadau Ymbarél . Ar gyfer y grwpiau olaf, mae eu gwaith craidd yn aml yn gysylltiedig ag arolygiadau ac felly mae eu barn yn ystyried ystod ehangach o brofiadau yn seiliedig ar eu gwaith gyda gwahanol leoliadau, tra bod arweinwyr lleoliadau/ymarferwyr yn seilio eu barn ar eu profiad diweddaraf o arolygu, a allai fod wedi digwydd rhywbryd o'r blaen a gallai ymwneud ag un profiad.

"Mae'r 6 thema yn bwysig ond gallent fod yn fwy cydnaws â'r cwricwlwm efallai e.e. amgylchedd effeithiol, oedolion sy'n galluogi dysgu a phrofiadau sy'n ennyn diddordeb (gallai'r rhain gynnwys cynllunio ac asesiadau ac arfer myfyriol), lles (gallai hyn gynnwys agweddau ar ofal a datblygiad) a byddai'n rhaid i arweinyddiaeth a rheolaeth hefyd aros ar ei ben ei hun."

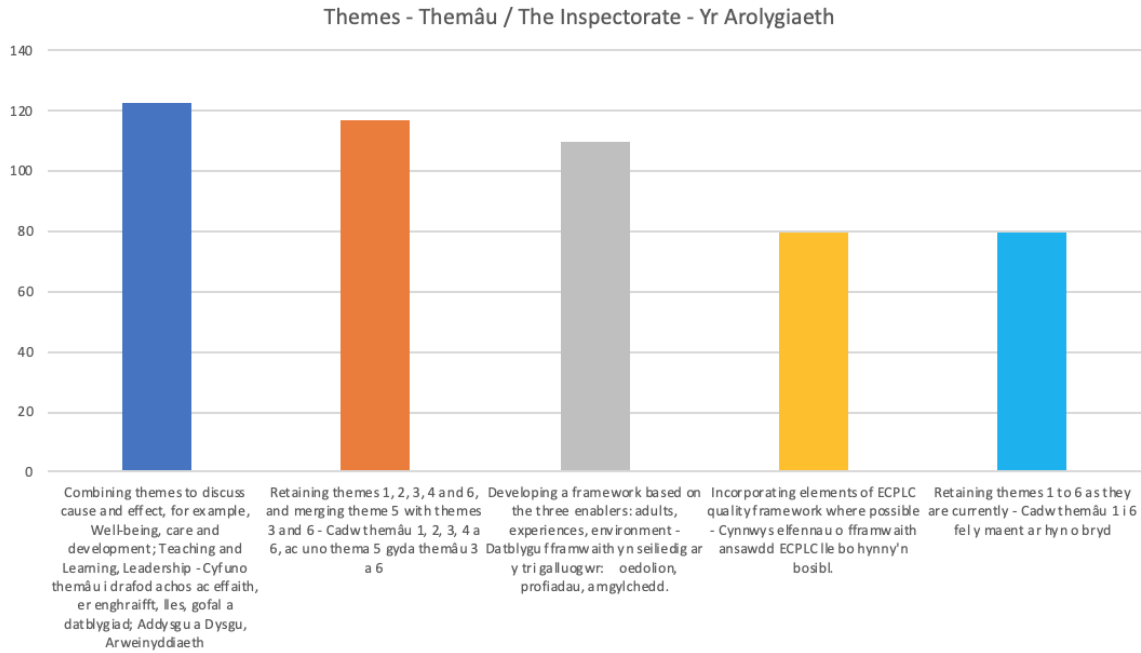
"Byddai'n gwneud synnwyr i'r themâu gael eu crynhoi a'u halinio â rhai'r cwricwlwm ar gyfer y rhai nad ydynt yn cael eu cynnal h.y. oedolion sy'n galluogi dysgu, yr amgylchedd, profiadau ac arweinyddiaeth."

Yn ystod y grwpiau ffocws, cafodd y cyfranogwyr y dasg o ystyried dulliau ac agweddau amgen wrth arolygu lleoliadau. Ymhlith yr awgrymiadau roedd:

- Defnyddio'r tri galluogwr fel themâu i'w harchwilio: yr amgylchedd effeithiol, oedolion sy'n galluogi dysgu a phrofiadau sy'n ennyn diddordeb, gydag Arweinyddiaeth fel llinyn annibynnol.
- Dod â themâu yn unol â llwybrau datblygiadol y ddogfen Chwarae, Dysgu a Gofal Plentyndod Cynnar (ChDGPC). Byddai hyn yn caniatáu mwy o gysondeb wrth gynllunio gwelliant strategol ar gyfer y grŵp oedran hwn yn gyffredinol ac yn cyd-fynd â dyheadau a bwriadau polisi.
- Defnyddio'r pum Llwybr Datblygu i symleiddio cynllunio, asesu a gwerth ychwanegol o fewn y cwricwlwm newydd ac ychwanegu arweiniad fel thema ychwanegol.

Yn ystod y trafodaethau grŵp ffocws, un cytundeb y daeth lleoliadau/arweinwyr ac Awdurdodau Lleol/ Sefydliadau Ymbarél iddo yw bod gwell alinio o fframwaith arolygu ag ChDGPCyn hanfodol gan y byddai hyn yn gwella cysylltiadau rhwng cwricwlwm, arfer, darpariaeth, arweinyddiaeth ac arolygu.

Fel rhan o'r holiadur mewnol, gofynnwyd i'r arolygwyr flaenoriaethu eu tri dewis gorau ar gyfer trefnu'r themâu i'w harchwilio. Mae eu hymatebion yn nodi ystod ehangach o safbwyntiau o'r hyn a fyddai'n gweithio orau yn y dyfodol, ond maent yn cyd-fynd â'r awgrymiadau a gyflwynwyd gan randdeiliaid eraill.

O safbwynt rhieni a gofalwyr, pan ofynnwyd iddynt pa ganfyddiadau oedd bwysicaf iddynt o arolygiad, dywedodd 58% o rieni a gofalwyr mai eu prif flaenoriaeth yw pa mor ddiogel yw plant, a dywedodd 42% ohonynt fod ganddynt y mwyaf o ddiddordeb yn ansawdd chwarae a dysgu. Mae'r ddwy flaenoriaeth hon wrth wraidd ChDGPCac ar gyfer rhieni a gofalwyr gellid eu hymgorffori yn y dull gweithredu wrth symud ymlaen. Yn ddelfrydol, byddai sylwadau amdanynt yn benodol yn yr adroddiad arolygiad.

Adran 5 - Argymhellion; Themâu Arolygu

- Adolygu'r themâu ar gyfer arolygiadau ar y cyd i gyd-fynd â chyfeiriad polisi Cymru gan ddefnyddio Chwarae, Dysgu a Gofal Plentyndod Cynnar (2023) (ChDGPC) fel y sylfaen ar gyfer arolygu.

Adran 6 - Barnau Crynodol

Mae'r defnydd o farnau crynodol o fewn adroddiadau arolygiad yn denu safbwyntiau cryf sydd yn aml wedi eu polareiddio. Mae'r adran ganlynol yn amlinellu barn rhanddeiliaid gwahanol.

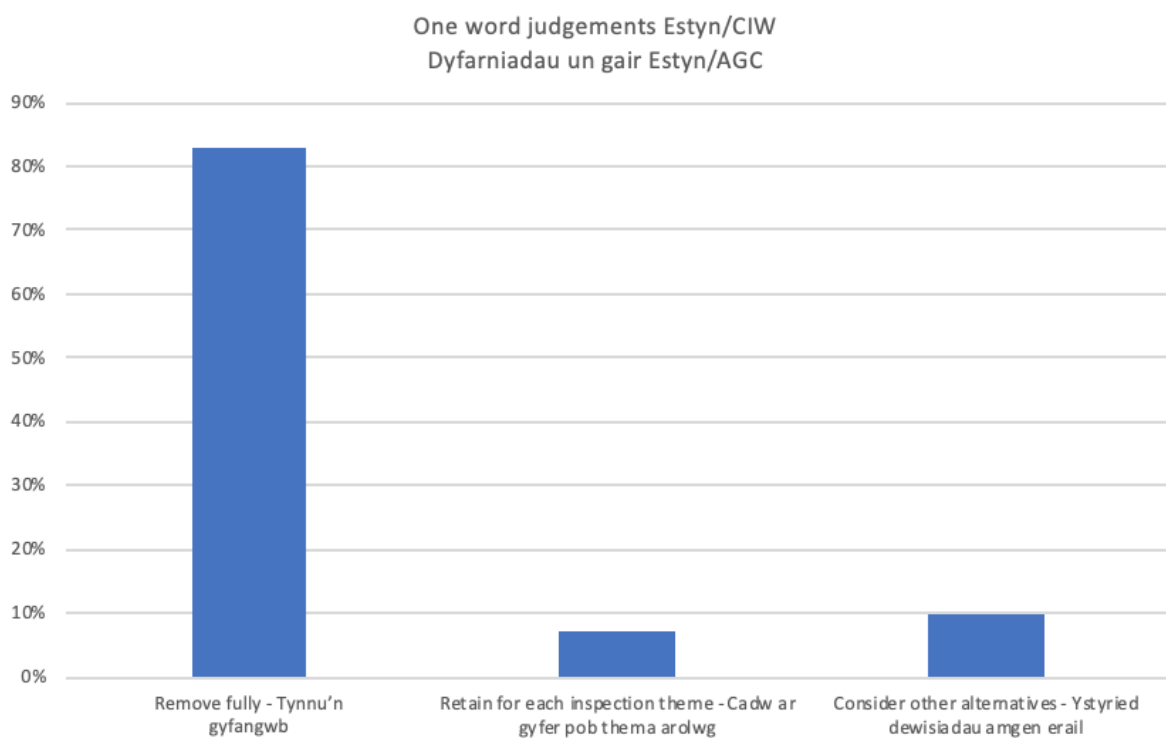
Mae ymateb yr arolygwyr o'r holiaduron yn un ysgubol a chyfunol i beidio a'u defnyddio yn y dyfodol. Pan ofynnwyd, "Sut ydych chi'n teimlo y dylem symud ymlaen gyda'r defnydd o farnau crynodol?" nododd mwy nag 80% y dylid eu tynnu'n llawn gyda 10% arall yn nodi y dylid archwilio opsiynau eraill. Dim ond 7% oedd yn teimlo y dylid eu cadw mewn arolygiadau yn y dyfodol.

Mae'r sylwadau gan arolygwyr yn cynnwys:

"Mae'r barnau yn creu llawer o straen i ddarparwyr ac i ni. Mae'n anodd mewn dwy ymweliad fer i fod yn gwbl sicr bod y barnau yn iawn a bod darparwyr a'r cyhoedd yn canolbwyntio cymaint ar y barn fel ei bod yn gwneud i chi feddwl tybed a ydyn nhw'n darllen gweddill yr adroddiad ac yn gwrandao ar yr adborth manylach yn gadarnhaol ac yn negyddol."

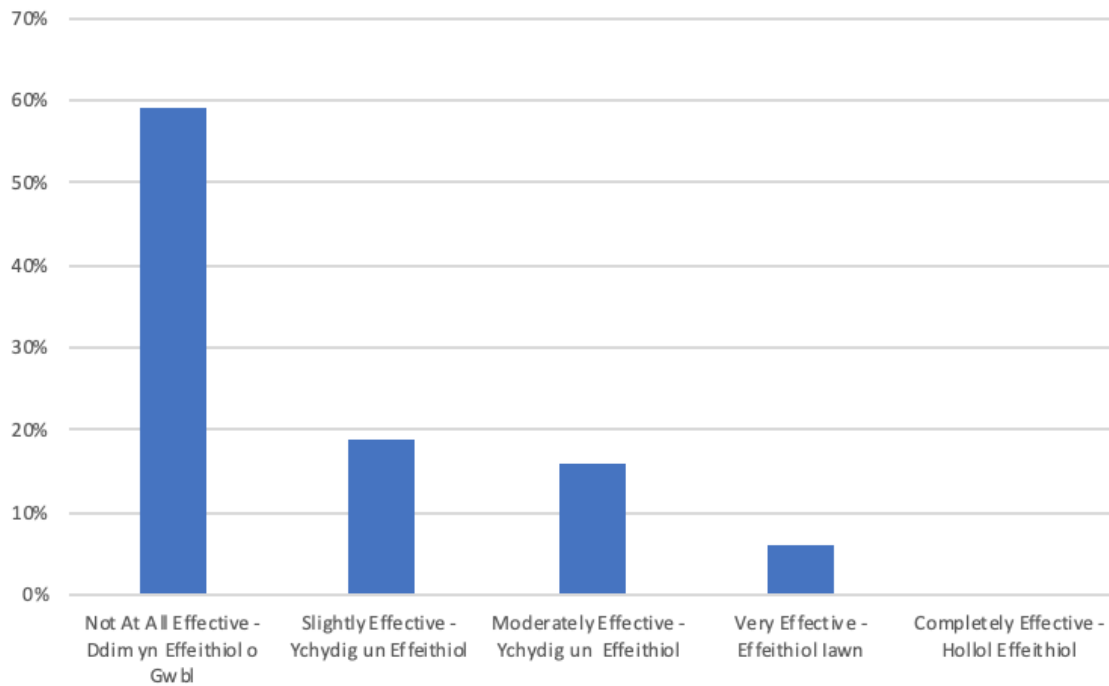
"Rhoi barnau i sicrhau gwelliant ond o bosib ddim yn eu cyhoeddi yn yr adroddiad. Cadwch nhw ar gronfa ddata/porth AGC/porth Estyn."

"Dydyd nhw ddim yn ddefnyddiol. Rhoddir mwy o amser i drafod a yw'r lleoliad yn dda neu'n ardderchog, er enghraifft. Yn gyffredinol, nid yw lleoliadau'n gwrandao ar gryfderau a meysydd i'w gwella ac mae mwy o ffocws ar y gair."

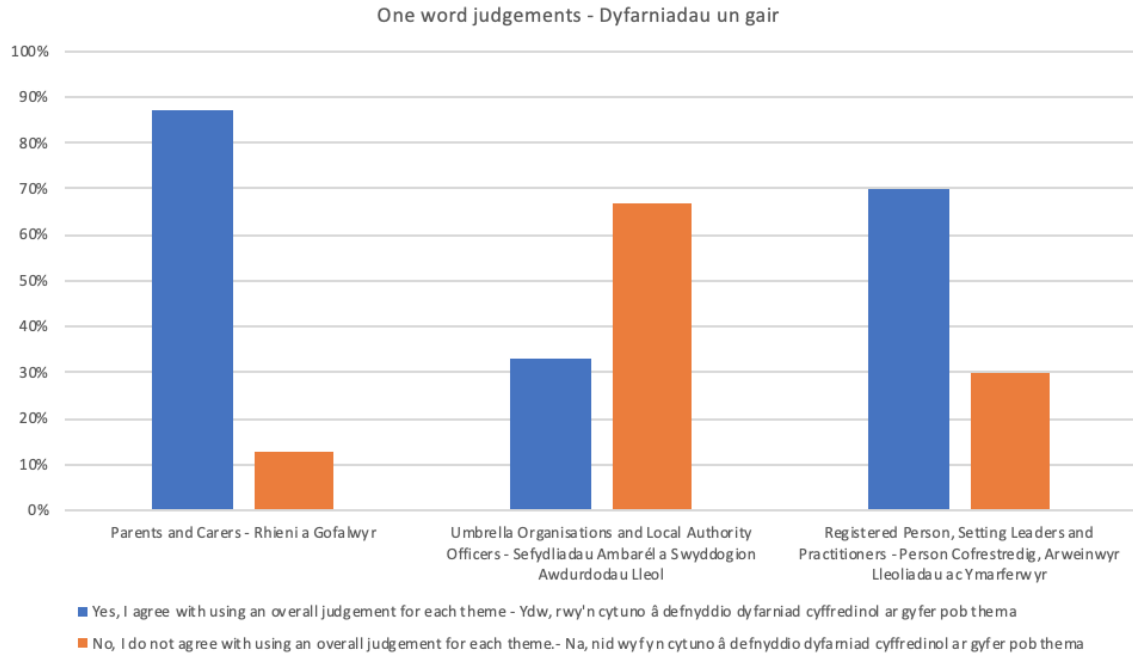
Gofynnwyd i'r arolygwyr hefyd "Pa mor effeithiol ydych chi'n gweld yw barnau crynodol cyffredinol ar gyfer pob thema arolygu?"

Theme Judgements Estyn CIW - Dyfarniadau Thema Estyn/AGC

Nododd sylwebaeth gan yr arolygwyr y gallai'r barnau crynodol arwain at gamliwio mater mwy o arolygiad, ac weithiau mae amser a gymerir yn cytuno ar y barnau gyda chydweithwyr yn anghymesur â'r naratif a grëwyd ar gyfer corff yr adroddiad. Cyflwynwyd dewisiadau amgen i barnau crynodol gan arolygwyr, er enghraifft:

"Adborth byr yn canolbwyntio ar bethau cadarnhaol mewn modd anffurfiol. Wedi'i ddilyn gan argymhellion cadarn a thrafodaeth fer gydag athro ALL i dynnu sylw at sut y gellid datblygu hyn i sicrhau gwelliant."

Mae 70% o Bersonau Cofrestredig/Arweinyddwr Lleoliad yn cytuno â defnyddio barnau crynodedol ar gyfer pob thema. Y rhesymau a ddaeth drwedd o'r Adolygiad hwn yw bod lleoliadau'n gweld y barnau crynodedol yn glir ac o safbwynt busnes gan ei fod yn eu galluogi i hyrwyddo eu lleoliadau i ddarpar deuluoedd trwy ddyfynnu'r barnau fel cryfderau.

"Gall ymarferwyr weld cryfderau a gwendidau, a lle i wella o'r iaith. Gall rhieni wneud penderfyniad gwybodus ar unwaith."

"Nid yw'r barnau cyffredinol yn dangos gwir adlewyrchiad ond mae'n ein helpu mewn ffyrdd eraill."

"Drwy roi barnau cyffredinol byr ar adeg benodol yr arolygiad, mae'n haws gweld yn gyflym lle gellir gwneud gwelliannau."

"Mae'n dangos ein lleoliad a'r hyn rydyn ni'n ei wneud yn dda."

Mae 32% o swyddogion Sefydliadau Ymbarél ac ALL yn cytuno â defnyddio barnau crynodedol ar gyfer pob thema, rhoddodd y rhai a oedd yn gwrthwynebu eu defnydd (68%) resymau pam nad ydynt bob amser yn ddefnyddiol. Er enghraifft, datgelodd yr Adolygiad fod defnyddio barnau crynodedol yn gwneud lleoliadau'n gystadleuol ac yn llai parod i rannu arfer da. Gall fod yn niweidiol i ganlyniadau barn gan nad yw'r arfer yn unigryw i leoliad ac felly mae'n cael ei fychanu gan leoliad. Gall hefyd effeithio ar yr ysbryd o fewn y lleoliad os nad yw'r canlyniad yn gadarnhaol, ac arwain at weithlu sydd wedi ymddieithrio, gweithlu sydd eisoes yn wynebu materion cadw enfawr.

Roedd yr eirfa a ddefnyddiwyd o fewn barnau yn faes trafod eang gyda phryderon yn cael eu codi am arwyddocâd geiriau penodol:

"Mae angen i'r eirfa sy'n cael ei defnyddio fod yn fwy positif. Mae'r gair 'digonol' yn cynnwys arwyddocâd negyddol. Rwy'n gobeithio y bydd barnau yn cael ei dileu yn y dyfodol gan eu bod yn achosi straen a phryder diangen ac wedi arwain ar brydiau at bobl yn gadael y sector."

Datgelodd trafodaethau grŵp ffocws fod llawer o gydweithwyr proffesiynol yn nodi y gall cael barnau crynodol fod yn rhy eang a bod angen eu dileu er mwyn agor deialog broffesiynol onest am ddarpariaeth ac arfer yn hytrach na dibynnu ar eiriau sengl fel sefyllfa sicr.

"Rwy'n teimlo y gall yr eirfa bresennol gael effaith enfawr ar ganfyddiad. Nid yw'n cwmpasu natur lawn y gwasanaeth a gall fod yn ddigalon iawn."

Cymharodd swyddogion yr ALL a Sefydliadau Ymbarél arolygiadau ar y cyd ag arferion wrth arolygu ysgolion lle'r oedd barn yn dangos bod barnau crynodol wedi arwain at ddeialog llawer cyfoethocach nawr eu bod wedi'u dileu. Gall eu tynnu hefyd arwain at arolygiad mwy agored a hamddenol gan y gellir ei ystyried yn ddull lle mae llai yn y fantol.

Roedd Athrawon Ymgynghorol Blynnydoedd Cynnar, Sefydliadau Ymbarél ac arweinwyr lleoliadau yn gwerthfawrogi bod barnau crynodol yn aros gyda lleoliad tan yr arolygiad nesaf hyd yn oed os bydd yr arfer yn newid yn y cyfamser. Gall hyn fod yn gamarweiniol a gall roi mantais neu anfanteisio lleoliad yn ddiangen.

"Mae 'digonol' yn swnio fel nad yw'r lleoliad yn cyflawni. Gall barnau ddyddio a mynd yn amherthnasol yn gyflym ond maent yn parhau yn eu lle tan yr arolygiad nesaf."

"Os ydych chi'n cael barn gwael, efallai y bydd ar gyfer rhywbeth bach fel proses weinyddol y gellir ei unioni'n gyflym, ond mae'n aros gyda'r lleoliad tan yr arolygiad nesaf. Dydy hyn ddim yn ymddangos yn deg."

Gall barnau crynodol fod yn gyfyngol a pheidio â chynrychioli'r darlun llawn o arfer a darpariaeth a gall arwain at leihau effaith yr adroddiad llawn. Mae'r naratif mewn adroddiad yn ddigon, gan ei fod yn adlewyrchu'r arfer yn y lleoliad yn well na geiriau unigol.

"Yn ein maes, gall y barnau a'r disgrifyddion benderfynu pa gymorth ychwanegol (os o gwbl) sydd ei angen. Fodd bynnag, i rieni sy'n darllen adroddiad, gall hyn gymylu eu dewis neu eu penderfyniad a/neu hefyd rhoi gwybodaeth sydd wedi dyddio iddynt unwaith y bydd amser wedi mynd heibio."

Mae 86% o rieni a gofawyr yn cytuno â defnyddio barnau crynodol ar gyfer pob thema gan eu bod yn teimlo bod hon yn ffordd glir o ddeall pa mor dda y mae lleoliad yn perfformio. Pan ofynnwyd iddynt a oedd ganddynt syniadau ar gyfer trosglwyddo gwybodaeth mewn ffyrdd eraill roedd rhywfaint o ddiddordeb mewn crynodebau:

"Mae'n debyg y byddai crynodebau byr ac adroddiad llawn ar gael yn addas i'r rhan fwyaf o bobl sy'n dymuno cael yr adroddiad llawn neu grynoded yn unig."

Er bod un rhiant yn nodi awydd i ddychwelyd i system codio lliw:

"Ro'n i'n teimlo bod yr hen system codio lliw roedd ysgolion yn arfer cael yn ddefnyddiol. Mae lleoliad gwyrdd yn wych, lleoliad coch dim cystal."

Os cedwir barnau crynodol, yna dylid dewis a chyflwyno geirfa newydd gan fod rhai o'r termau presennol yn rhy eang i fod yn ystyrllon. Os caiff barnau crynodol eu dileu, yna byddai'n bwysig sicrhau bod yr adroddiad yn adlewyrchu'r safon y byddai dyfarniad wedi'i rhoi.

Adran 6 - Argymhellion; Barnau Crynodol

Ar y cyfan argymhellir cael gwared ar farnau crynodol.

Mae'r rhesymau dros eu dileu (a ddisgrifir yn yr adran uchod) yn cynnwys:

- maent yn cael eu cyfosod i ethos CiG;
- mae gweithredu Cwricwlwm i Gymru wedi symud i ffwrdd o'r fath farnau felly byddai eu cadw yn golygu mai'r sector nas cynhelir yw'r unig sector sy'n eu defnyddio sydd yn anghydwedd ag ysgolion;
- mae barn sydyn yn parhau i fod yn ei le am amser hir sy'n rhoi mantais neu'n anfanteisio lleoliadau yn anghyfartal;
- mae'r straen o ymwneud â derbyn y barnau ar gyfer arweinwyr lleoliadau, ac i arolygwyr sy'n gwneud yr asesiadau ac yn eu dyfarnu, yn bryder parhaus;
- mae barnau cyffredinol yn creu ymdeimlad o gystadleuaeth sy'n atal cydweithio rhwng lleoliadau;
- rhoddir mwy o bwyslais ar farnau cyffredinol nag ar gorff yr adroddiad cyfan gan roi golwg gul ar gryfderau a meysydd datblygiad lleoliad;
- mae iaith y barnau yn amwys/ddrlyd, weithiau'n ymgorffori ystod rhy fawr,
- mae'n anodd dal holl berfformiad a chyflawniadau lleoliad mewn un gair.

Mae'r rhesymau dros gadw'r barnau yn cysylltu'n bennaf â'r canlynol:

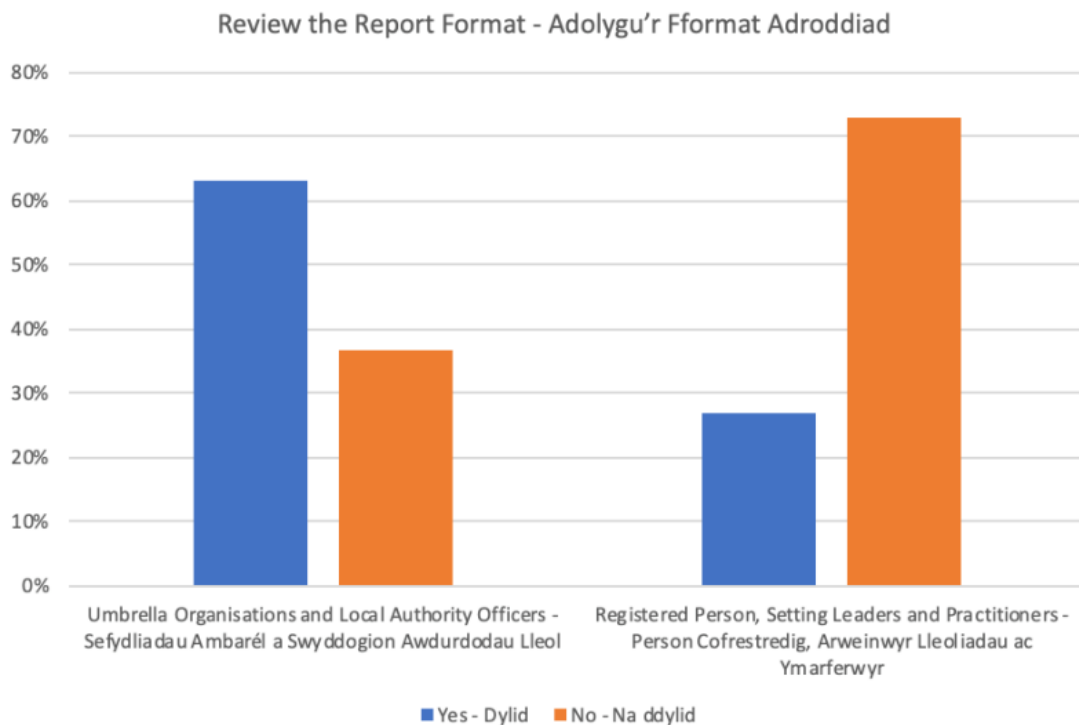
- tra bod rhieni/gofalwyr ac arweinwyr lleoliad yn nodi eu bod yn dymuno cadw barnau cyffredinol, y prif reswm a gyflwynir gan y grwpiau hyn yw eu bod yn cipio, mewn ffordd syml a byr, sut mae lleoliad yn perfformio. Gellid trosglwyddo'r wybodaeth hon mewn ffyrdd clir a dealladwy eraill, er enghraifft, trwy grynoded un dudalen o ganfyddiadau sy'n gysylltiedig â fformat adroddiad wedi'i ddiweddarau. (Gweler Rhan 7)

Adran 7 - Yr Adroddiad

Cytunwyd yn unfrydol gan yr holl rhanddeiliaid y dylai'r adroddiad arolygu terfynol gynnwys penawdau allweddol canfyddiadau'r arolygiad a rhoi digon o wybodaeth ynghylch statws presennol lleoliad. Roedd gwahaniaethau o ran barn ynglŷn â beth ddylai'r adroddiad ei gynnwys.

Mae safbwyntiau gwahanol rhwng rhanddeiliaid ynghylch a ddylid adolygu fformat yr adroddiad arolygiad yn llawn yn unol ag argymhellion ar agweddau eraill o'r broses, er enghraifft, barnau crynodol.

A ddylid adolygu fformat presennol yr adroddiad arolygiad ar y cyd?

Nododd mwy na 60% o ymatebion Sefydliadau Ymbarél ac ALL fod angen newid mewn fformat, tra nododd dros 70% o'r Arolygwyr Cofrestredig Meithrin ac Arweinwyr Lleoliadau nad oedd angen adolygu'r adroddiad. Yn gyffredinol, teimlir bod naratif yn ddigon mewn adroddiad, ond dywedwyd bod peth terminoleg yn gamarweiniol, yn enwedig i rieni nad ydynt efallai yn gwerthfawrogi cynildeb "llawer", "mwyafrif", "bron pob un". Efallai y bydd angen mireinio'r adroddiad er mwyn ystyried ei gynulleidfa yn well.

Wrth ystyried pa mor dda mae'r adroddiad cyfredol yn tynnu sylw at y meysydd cryfder a datblygiad, nododd ymatebion gan yr arolygwyr fod y rhain yn cael eu trin yn eithaf da (dros 70%) neu'n dda iawn (15%).

"Hoffwn weld yr adroddiad yn cael ei ysgrifennu mewn ffordd fwy cyfannol yn hytrach nag o dan y 6 thema, yn aml mae ailadrodd ar draws y themâu. Nid wyf yn credu bod y rhieni/gofalwyr yn deall yn llawn yr iaith fesuradwy a ddefnyddir."

"Gan fod y Cwricwlwm ar gyfer Lleoliadau a Ariennir nas cynhelir yn canolbwyntio ar y 3 Galluogydd (Galluogi oedolion sy'n galluogi dysgu, Profiadau sy'n ennyn diddordeb ac Amgylcheddau Effeithiol), yna yn sicr y dylai adroddiadau arolygiadau ar y cyd hefyd ymateb o dan y 3 Galluogwr."

"Cynnwys dyfyniadau gan rieni, plant a staff i'w wneud yn fwy personol."

O drafodaethau grŵp ffocws, gallwn ddod i'r casgliad bod parch ar y cyd at y meddwl a'r dadansoddiad sy'n mynd i greu naratif yr adroddiad. Cytunwyd bod y naratif yn cael ei ddefnyddio amlaf gan weithwyr proffesiynol eraill a rhaid cadw hyn i nodi perfformiad presennol y lleoliad ac i sicrhau bod yr adborth yn gynhwysfawr ac yn addysgiadol; ni ddylid ei symleiddio'n ormodol.

"Mae diwallu anghenion nifer o randdeiliaid yn anodd ac mae gennym bryderon y gallai ceisio cyhoeddi adroddiadau sy'n cwmpasu'r cyfan amharu ar brif bwrpas yr adroddiad - i gefnogi ymarferwyr a lleoliadau ac, yn y pen draw, i wella canlyniadau i blant."

Roedd lefel uchel o ddiddordeb hefyd mewn datblygu crynodeb un dudalen i ategu adroddiad naratif a fyddai'n cael ei ddefnyddio i gasglu canfyddiadau allweddol a disodli'r barnau crynodol. Byddai'r dull hwn yn gwasanaethu lleoliadau wrth ddarparu dogfen cipolwg cyflym ar gyfer cefnogi agwedd fusnes eu gwaith yn ogystal ag opsiwn 'ar gipolwg' i'w rhannu â rhieni a gofawyr nad oes ganddynt ddiddordeb mewn darllen yr adroddiad cyfan.

"Rwy'n hoffi'r syniad o broffil un dudalen, sy'n gyffredin i bob lleoliad, sy'n cyfleu canfyddiadau allweddol yr arolygiad ar y cyd o dan benawdau y cytunwyd arnynt y gellid eu defnyddio ochr yn ochr â'r prif adroddiad i gefnogi rhieni a darparu gwybodaeth allweddol yn gyflym."

Adran 7 - Argymhellion; Yr Adroddiad

- Cynnal y cyfnod o 45 diwrnod ar gyfer cyhoeddi'r adroddiad arolygiad gydag un eithriad; lle ceir diffygion mawr mewn lleoliad, dylid cyflymu'r adroddiad i hwyluso gweithredu ar unwaith i liniaru materion sy'n ymwneud â straen a lles.
- Dylai'r prif gorff adroddiadau arolygiad barhau i gynnwys y penawdau a'r canfyddiadau allweddol gan egluro sefyllfa bresennol y lleoliad.
- Cynnal y trylwyredd a geir mewn adroddiadau naratif cyfredol gan fod hyn yn cael ei ddefnyddio amlaf gan weithwyr proffesiynol eraill i gefnogi gwelliant parhaus.
- Adolygu fformat yr adroddiad yn unol ag unrhyw newidiadau yn y themâu yr adroddir arnynt.
- Byddai adolygiad o peth o'r derminoleg a ddefnyddir wrth greu'r adroddiad yn cael ei groesawu. Tra bod gweithwyr proffesiynol yn deall naws iaith feintiol fel "llawer", "mwyaf", "bron i gyd" ac ati, byddai ystyried geirfa fwy cynhwysol ar gyfer cynulleidfa ehangach fel rhieni a gofawyr yn newid cadarnhaol.
- Ystyried ychwanegu crynodeb un dudalen i'r prif adroddiad arolygiad y gellid ei ddefnyddio i gipio prif ganfyddiadau, disodli barnau crynodol ac ategu'r fersiwn naratif llawn.
- Gallai'r crynodeb un dudalen wasanaethu anghenion rhieni a gofawyr, yn ogystal â darparu gwybodaeth pennawd gan leoliadau ar gyfer teuluoedd newydd ac fel fersiwn "ar gipolwg". Byddai angen i'r crynodeb un dudalen alinio ag unrhyw newidiadau a wneir i'r themâu.

Casgliad

Mae gwaith caled ac ymrwymiad y sector yn cael ei werthfawrogi, ei barchu a'i werthfawrogi gan y cyrff arolygu. Dros y degawd diwethaf mae llawer wedi'i gyflawni ar gyfer plant sy'n cymryd lleoedd mewn lleoliadau nas cynhelir wedi'u hariannu. Trwy sefydlu gweledigaeth a rennir ar gyfer gofal a dysgu, mae ffordd glir ymlaen, er nad yw gweithredu gweledigaeth ChDGPC yn gyffredinol eto.

Mae'r broses arolygu ar y cyd wedi cael ei chrosawu gan leoliadau ac mae'n rhoi cipolwg gwerthfawr ar eu gwaith a'u datblygiad. Gyda'i gilydd, mae arolygiadau ar y cyd ers 2019 wedi darparu darlun o arfer ledled Cymru yn y lleoliadau nas cynhelir a ariennir ac wedi arwain at gynnydd mewn cyd-ddealltwriaeth a pharch rhwng y cyrff arolygu a'r sector, a oedd yn amlwg drwy gydol yr Adolygiad.

Yn erbyn cefndir heriol o gadw staff a chostau cynyddol yn y Sector nas Cynhelir, mae lleoliadau wedi gweithio'n galed i ddatblygu eu harfer yn unol â dyheadau CiG. Mae sylwebaethau arolygiadau ar y cyd yn dangos y datblygiad hwn yn glir. Mae llawer o leoliadau'n cynnig cyfleoedd o ansawdd uchel i blant ifanc ac mae'r rhai nad ydynt yn cwrdd â disgwyliadau drwy'r broses arolygu yn cael eu cefnogi gan Awdurdodau Lleol a Sefydliadau Ymbarél. Maent yn eu cefnogi i ddatblygu a mireinio arfer yn unol ag argymhellion allweddol a lefel gymorth y cytunwyd arno, llwyddiant allweddol y dull arolygu ar y cyd.

Datgelodd tystiolaeth a gasglwyd drwy gydol yr Adolygiad fod set sgiliau'r ddau sefydliad, Estyn ac AGC, yn gorgyffwrdd yn sylweddol. Rhaid i gyfeiriad tymor hirach arolygiadau ar y cyd fod yn gysylltiedig â dyheadau, ac yn cyd-fynd gyda'r ChDGPC. Mae'r foment hon mewn amser, ar ôl cyflwyno CiG, yn cael ei hystyried yn gyfnod gorau posibl ar gyfer creu a datblygu proses arolygu newydd sydd wedi'i gwreiddio mewn arfer yn seiliedig ar dystiolaeth ac sydd wir yn diwallu anghenion plant ifanc.

Cynigir yn gadarn model arolygu cyfunol lle byddai grŵp o arolygwyr, sy'n arbenigwyr blynyddoedd cynnar, yn cynnal arolygiadau yn seiliedig ar un set graidd o feini prawf, gan ddod â gofal ac addysg ynghyd. Ar hyn o bryd gall Estyn ac AGC gynnal arolygiadau ar y cyd ond mae canfyddiad eu bod yn seiliedig ar feini prawf cyfochrog sy'n cael eu barnu ar wahân gan y ddau gorff arolygu ac yna eu cydosod at ddibenion adrodd ac atebolrwydd.

Dylai cyfnod ChDGPCfod yn gyfnod o ddatblygiad ar draws y sector a rhwng y cyrff arolygu. Yn y dyfodol, dylid cynnal arolygiadau yn y sector a ariennir nas cynhelir i adlewyrchu nodau hirdymor Cymru ar gyfer plentyndod cynnar, gofal, darpariaeth ac addysgeg. Bydd hyn yn gofyn am gynllunio strategol gofalus ar lefel polisi ar y cyd gyda arweinwyr o Estyn ac Arolygiaeth Gofal Cymru, a rhanddeiliaid eraill.

Trosolwg o Argymhellion

Amserlenni

Adolygu amserlenni cyn, yn ystod ac ar ôl arolygiadau.

Ystafell Arolygiad Rhithwir

Ystyried sut y gellid gwneud gwelliannau i'r YAR er hwylustod mynediad a defnyddioldeb.

Cydweithio a Dogfennaeth

Adolygu dogfennaeth sy'n rhan o'r broses arolygu ar y cyd ar gyfer ei ddefnyddiol a'i ddiben i'r ddau gorff arolygu er mwyn sicrhau ei fod yn diwallu anghenion y timau arolygu. (Cynllun cyn-arolygiad, Pecyn Cymorth Arolygu ar y Cyd, Canllawiau Dilynol, Rhestr Wirio Sicrhau Ansawdd, Proses Sicrhau Ansawdd, a Chanllawiau Cywirdeb Ffeithiol).

Adolygu iaith yr holl ddogfennaeth ganllawiau i adlewyrchu terminoleg CiG ac ChDGPC.

Hyd Arolygiadau ar y Cyd

Ystyried addasu hyd yr arolygiad ar y cyd yn seiliedig ar faint y lleoliad; efallai y bydd angen mwy o amser ar gyfer lleoliadau mwy.

Ystyried yr amser sydd ei angen i arsylwi yr holl arferion trwy gydol y dydd.

Cydbwysedd y Dystiolaeth

Cynnal cydbwysedd y dystiolaeth a gasglwyd drwy'r broses arolygu a darparu cyfleoedd ar gyfer trafodaethau pellach amdano rhwng arweinydd y lleoliad a'r tîm arolygu.

Cyfansoddiad a Chysondeb Timau Arolygu

Argymhelliad sylweddol ac allweddol o'r adolygiad ar gyfer y tymor hirach yw datblygu fframwaith arolygu blynyddoedd cynnar sy'n cyd-fynd â dyheadau ChDGPC fel bod y tîm yn gweithio o fframwaith unedig, cyffredin, yn lle'r un cyfunol sydd ar hyn o bryd.

Gyda chydweithrediad swyddogion polisi Llywodraeth Cymru, symleiddio'r gofynion ar weithlu'r blynyddoedd cynnar o ran tystiolaeth arolygu, wrth i ofynion adrodd o wahanol rannau o bolisi'r blynyddoedd cynnar greu dyblygu diangen ar gyfer arweinwyr ac ymarferwyr y lleoliad.

Darparu hyfforddiant gorfodol rheolaidd i arolygwyr ar y Ddeddf ADY, CiG a ChDGPC i sicrhau bod yr addysgeg, y broses a'r iaith a ddefnyddir mewn dogfennaeth ac arsylwadau yn cael eu deall yn llawn, yn cael eu cydnabod a bod adroddiad arnynt pan y cynhelir arolygiadau.

Cyfathrebu yn Ystod Arolygiad

Sicrhau gwell llif o wybodaeth yn ystod arolygiad drwy sefydlu "pwyntiau cyffwrdd gwybodaeth" fel rhan o'r broses rhwng yr arolygwyr a'r lleoliadau.

Cyfarfod Adborth

Adolygu a myfyrio ar drefniadau ar gyfer y cyfarfod adborth er mwyn sicrhau bod pawb yn wybodus; darparu hyfforddiant a chefnogaeth yn ôl yr angen.

Adran 5 - Argymhellion; Themâu Arolygiad

Adolygu'r themâu ar gyfer arolygiadau ar y cyd i gyd-fynd â chyfeiriad polisi Cymru gan ddefnyddio Chwarae, Dysgu a Gofal Plentyndod Cynnar (2023) (ChDGPC) fel sylfaen ar gyfer arolygiad.

Adran 6 - Argymhellion; Barnau Crynodol

Dileu barnau crynodol yn llawn a rhoi crynodeb un dudalen yn eu lle i gyd-fynd â'r adroddiad llawn.

Adran 7 - Argymhellion; Yr Adroddiad

Adolygu fformat yr adroddiad yn unol ag argymhellion penodol yng nghorff yr Adolygiad.